

SLOVENSKI GOSPODAR

List ljudstvu v pouk in zabavo.

Izhaja vsak četrtek in velja s poštnino vred in v Mariboru s pošiljanjem na dom za celo leto 4 K., pol leta 2 K. in za četr leta 1 K. Naročina za Nemčijo 5 K., za druge izvenavstrijske dežele 6 K. Kdor hodi sam ponj, plača na leto samo 3 K. Naročina se pošilja na: Upravnštvo "Slovenskega Gospodarja" v Mariboru. — List se dopošilja do odpovedi. — Deležniki "Katoliškega tiskovnega društva" dobivajo list brez posebne naročnine. — Posamezni listi stanejo 10 vin. — Uredništvo: Koroška cesta štev. 5. — Rokopisi se ne vračajo. — Upravnštvo Koroška cesta štev. 5, vsprejema naročinom, inserate in reklamacije. — Za inserate se plačuje od enostopne petitvrste za enkrat 15 vin, za dvakrat 25 vin, za trikrat 35 vin. Za večkratne oglase primeren popust. Inserati se sprejemajo do srede vjutraj. — Nezaprtje reklamacije so poštnine proste.

Kandidatje Slovenske kmečke zveze.

Na zaupnih shodi v Šmarjeti pri Mariboru, pri Sv. Lenartu v Slov. gor. in pri Sv. Križu na Murskem polju so se vsi zaupniki soglasno in z navdušenjem izrekli za kandidaturo deželnega poslance kmata Ivana Roškarja.

Zaupniki mariborskega, slovenebistriškega in konjiškega okraja so imeli shod v Slov. Bistrici ter soglasno in z odobravanjem sprejeli kandidaturo kmata Franca Pišeka, župana v Orehoški vasi.

Zaupni shodi po ostalih okrajih se vršijo prihodnjem teden.

Kmetje, le vkup, le vkup!

Piše Franc Pišek, župan in veleposestnik v Hotinji vasi.

*Viribus unitis!
(Z združenimi močmi)*

Letošnja zima prinesla nam je hudih nezgod. Trte po vinogradih so vsled hudega mraza dne 21. na 22. in 23. januarja močno pozeble, in da se še z rezanjem reši, kar se rešiti da, naj bi se trte obrezovale, kakor strokovnjaki svetujejo in kakor je potovalni učitelj g. J. Bele v Slovenskem Gospodarju" opisal.

Mnogo tisoč drevesc oglodali so zajci in morale se bodo z novimi drevesci nadomestiti. Zadnja leta se je sadjarstvo močno povzdignilo, pa žal dva glavna vzroka se pre malo vpoštovata.

Jame se še vedno vobče delajo premajhne in preplitve in v jeseni se ovijanje drevesc preveč opušča. Če hočemo biti sami sebi odkritosrčni, se moramo v prihodnosti poboljšati, sicer marsikateri posestnik ne more pričakovati od sadjarstva dobička. Pravilno nasajen in skrbno oskrbovan sad nosnik, katero delo še najmanje od vseh drugih pridelkov stane, je veselje in v dobrih letih donaša potrebne dohode.

Hočem kratko popisati, kako bi naj kmet svoje sadno dreve sadil, gnojil in oskrboval. Pred vsem tem je kmetu treba vedeti, kakšne lastnosti imajo vrste, ki jih namerava saditi in to se lahko vsak nauči iz knjige "Normalni sortiment", ki jo je izdal štajerski deželni odbor v Gradcu. Kmetje dobijo to knjigo brezplačno. Tudi sadno dreve dobe kmetje po znižani ceni v deželnih drevesnicah v Ptiju in v Gleisdorfu pri Gradcu po 70 v komad, če se pravčasno oglašajo.

Kako in kedaj pa naj sadimo? Dreve naj se ne sadi pregloboko, to se pravi nič bolj, kot je stalo v drevesnici. Jama naj ima najmanj 50 cm. globine, in širokost 150 cm. do 2 m. Zemlja naj se pred sajenjem z kompostom zmeša. Sadimo lahko v jeseni ali spomladini, boljše je zmiraj v jeseni. Če je jesen premokra, tedaj se oddloži za spomlad.

Drevo naj ne bo čez pet let staro. Pred sajenjem se naj vse poškodovane korenine okrajšajo in krona oziroma veje se na eno tretinko prikrajšajo. Ko se je drevo vsadilo, se priveže celo rahlo h kolju, ker se še itak malo vsede. Na novo vsajena drevesa naj se že prvo jesen pazi, da zajci ne morejo škode napraviti. Beliti z apnenom mešanicu ni dobro, boljše je, če jih obdamo s koli ali s slamo. Če leto naj se drevo ob suši zalije, v deževnem vremenu se tudi lahko z gnojnico gnoji.

Snaženje dreves. Če so se pravilno rezala drevesa že v prvih letih, tedaj je v poznejših letih lažje snažiti. Izkušnje nas uče, da izsnažena drevesa več in boljše sadje dajo, kakor tista, ki so z mahom prevlečena in zanemarjena.

Vsek sadjar bi naj pred zimou, ko ima čas zato, mah in staro škornjo osnažil. Pod škornjo se redno nahaja jabelčni cvetoder, gosenice od jabelčnega tončiča i. dr. Pozabiti bi si se ne smelo po zimi (mesece prosince do marca) na obiranje in sežiganje gosenične zalege, da uničimo gosenico zlatoritko, glogovega belina i. dr.

Dva največja sovražnika sadjarstva sta še: krvava ušica in rak. Krvava ušica napada samo jablane vsake starosti. Ime ima od tega, da da, če jo zmečkamo, neko črnorudečkasto tekočino od sebe. Te ušice zabojejo svoje sesala skozi lubad in se živijo od drevesnega soka. Vsled tega napravijo veliko škodo. Te ušice pridejo po letu na obisk, in jih uničimo, ako zmečkamo z roko povsod, kjer najdemo znane bele kosmiče. Napravimo si tudi lahko

tekočino, obstoječo iz $\frac{1}{2}$ kg. tabačnega izvlečka, $1\frac{1}{2}$ kg. mazljivega mila, ki se je v 20 l. tople vode raztopi, na 100 l. oziroma 80 l. vode. Ta mešanica se vzame tudi za listne ušice.

Ima jabelčno drevo raka, tedaj je najbolje, če drevo odstranimo, ali pa če je rak še majhen, se naj globoko izreže in rana se s terom zamaže.

Gnojenje sploh. Se je dreve osnažilo, še ni dovolj. Če hočemo mnogo in dobro razvitega sadja, moramo dreve gnojiti, a ta navada je le redko kje. Gnoji naj se vsaj vsako tretje leto in to v jeseni.

Vzame se lahko hlevni gnoj, kompost ali gnojnica. Za eno dorastlo jabelko je treba približno $1\frac{1}{2}$ q hlevnega gnoja, kateri se v jeseni z zemljo prekoplje. Če se gnoji z gnojnico, naj se ista z nekaj pepelom zmeša.

Kdor hoče poskusiti z umetnim gnojem, naj vzame na odraslo drevo 5 kg. 40% kalijeve soli, 2-5 kg. tomaževe moke ali pa 1- $1\frac{1}{2}$ kg. čilskega solitra. Prva dva se potrosita v jeseni in drugi pa v spomladini. Gnojiti se ne sme pri deblu, ampak (po velikosti drevesa) $1\frac{1}{2}$ -2 m od debla. Če hočemo dreve pravilno sadili in oskrbovali, nam bo trud obilno poplačalo.

Politični ogled.

Deželni zbor. V posebni odsek za železniške zadeve sta bila izvoljena poslanca Roškar in Vošnjak. — V deželnem proračunu za leto 1907 se je pomankljaj zvišal proti lanskemu letu za 830.000 K. Nemška večina strašno grdo gospodari. Poslanec Roškar (Slov. kmečka zveza) je vložil predlog zaradi varstva živinske cene. — Poslanec Vošnjak je utemeljeval svoj predlog zaradi lovnine. — Poslanec Roškar pa je utemeljeval svoj predlog, da se ščiti domača živila. Govor je bil temeljiti. V prihodnji številki ga priobčimo. — V torek je bil v deželnih zbornicah sodni dan za Ornikar. Poslanec Šaherl mu je pošteno krtačil vest. Glej našo notico v ptujskem okraju.

Med Nemci v mestnem volilnem okolišu Ptuj—Lipnica je prišlo do razpora, ker hoče kandidirati vsenemški poslanec Malik. Nemška ljudska stranka pa ni žejnem zadovoljna. Na nekem shodu v Ptiju so klicali zborovalci Maliku "pfuj" in mu dokazali, da je govoril neresnico. Malik pa je očital Nemški ljudski stranki lenobo, strahopetnost, hinavščino, terorizem in neresnico. Na tem nemškem shodu je govoril tudi urednik "Štajerca", Linhart. Ptujski gospodje so posebno hudi na vsenemško stranko, ker so vsenemci rekli, "da je Štajerc sramota za nemško stvar."

Kranjsko. Za kandidata Slov. ljudske stranke v Ljubljani je proglašen obrtnik g. Kregar. Liberalci kandidirajo ljubljanskega župana Hribarja.

Koroško. Kat. slov. politično društvo za Koroško bo priredilo dne 21. t. m. v Celovem zborovanju, na katerem se določijo kandidati za prihodnje državnozborske volitve.

Naš cesar v Pragi. Naš cesar se poda med 5. in 9. aprilom v Prago. Cesar vzame seboj veliko spremstvo in ostane v Pragi 10 dni.

Dunajski župan dr. Lueger je toliko ozdravel, da je zapustil posteljo. Dne 15. ali 16. t. m. se bo podal dr. Lueger na jug, da si ukrepi zdravje.

Med Avstrijo in Srbsko bo baje kmalo pravnan carinski razpor, ker je naša država dala ugodne pogoje. Če le ne bo zopet kaj na škodo kmeta!

Nemška podivjanost. Pruske šolske oblasti so izključile iz gimnazij dijake tistih starišev, ki so za poljski poduk v ljudskih šolah. Oblasti namreč utemeljujejo to svoje dejanje, da stariši teh otrok prekršijo državne postave. To počenjanje je skrajno krivično, kajti potem bi moralni izključiti iz šol tudi vse tiste učence, katerih stariši so zaprti zaradi kakega hudodelštva ali prestopka. Tako zagrizenji, brezobzirni in surovi so ti Nemci nasproti Slovnam. Seveda, kar se tega tiče, niso naši Nemci nič boljši, samo da v Avstriji nimajo take oblasti. Zato pa bi radi spravili Avstrijo pod prusko piklhaubo.

Prodiranje Nemcov. Dandanes je že ne bo dežele, v kateri se ne bi bila v zadnjih letih naseleli močna nemška naselbina. Ves Balkan je že preprezen z mrežo nemških naselnikov: Bosna, Her-

egovina, Srbija, Bolgarija, Romunija. V večjih mestih Turčije in Grške dobiš največje trgovce — Nemce. V Mali Aziji, v Egiptu — povsod močne naselbine. Lahko rečemo, da ga ni v Orientu več jega kraja, kjer ne bi bilo kakršnegakoli nemškega društva. O prodiranju germanstva, t. j. nemških trgovcev in industrialnih podjetnikov so pisali te dni tudi francoski listi. Po francoski severoafrški koloniji Maroko imajo danes Nemci že povsod svoje ljudi. Kako izborne znajo Nemci izkoristiti zaklade tuhij dežel in narodov v svoj prid, vidimo tudi mi — Slovenec.

Bulgarija. Dne 10. t. m. je ustrelil nek odpuščen uradnik ministrskega predsednika Petkova, ki se je zgrudil, od treh krogelj zadet, mrtev na tla. Trgovski minister Genadjew, ki je šel s ministrskim predsednikom, je bil ranjen na roki. Uradnik je izvršil napad iz političnega maščevanja. Morilec so prijeli. Bolgarski listi poročajo, da je po seji sestranja (državnega zbora) šel ministrski predsednik Petkov s svojimi tovariši ministri na sprehod. Pri povratku jim prideta nasproti dva gospoda, od katereh eden začne strelnati na ministra. Tudi prejšnji ministrski predsednik Stambulov je bil umorjen.

Balkan. Srbija je 7. t. m. obhajala 25-letnico, ker je postala kraljevina. — V torek 5. t. m. so Bolgari praznovali 30-letnico osvobojenja Bolgarije.

Rusija. Državna duma je bila v torek slovensko odprtta. Podpredsednik državnega sveta Golubov je prečital carski ukaz, s katerim se sklicuje novo izvoljena duma v zasedanje. Na to so vsi poslanci prisegli. Po prisegi se je vršila volitev predsednika. Izvoljen je poslanec Golovin s 356 glasovi proti 102 predsednikom. Levica je sprejela to izvolitev z odobravanjem. Novi predsednik je na to izpregoril. Zahvalil se je na izvolitvi ter izrazil nado, da bode nova duma brez obzira na stranke složno delovala v blagor prebivalstva ter z vladarjem zajedno uresničila dobre, katerih se narod nadja od ustave in ustanovnosti.

Francosko. V Parizu so te dni štrajkali uslužbenci pri mestni elektrarni, tako da je mesto bilo več noči brez luči. Vsled tega niso mogli zvezcer delati v nobenem uradu, posebno na pošti je zaostalo na stotisočem pisem. V gledališčih niso mogli igратi.

Na Španskem je pri volitvah zmagala kataloška stranka. Tamošnji prostozidarji bi radi v deželi pripeljali do takih razmer, kakor na Francoskom.

Perzija. V Perziji se je začela gonja proti kristjanom, ki vsled tega zapuščajo tamošnje kraje. Ker nimata niti novi parlament, niti vlada nobene moči, bo to razmerje še nadalje vladalo.

Mandžurija. Japonska je začela svoje čete prevažati nazaj na Japonsko. Samo 15.000 mož ostane v Mandžurtji za varstvo železnice.

Vojska. Dne 18. m. je prišlo med četami republike Honduras in Nikaragua v Srednji Ameriki do boja. Čete Hondurasa so bile odbite, padel je v boju tudi general Carzano, ki je vodil čete te republike. Čete Nikaragua prodirajo sedaj v Honduras.

Razne novice.

* **Gnojenje spomladnih setev.** Današnjemu listu prilagamo prospekt tovarne za Tomažovo žlindro.

* **Tržne vesti.** Čeravno je mraz pojental, vendar ni nikakih sprememb na tržišču. Blaga je sicer dovolj na trgu, toda ponudniki niso silni. Vsled tega je promet jako neznanen. Tožbe, da je ozimina trpeča, nikakor ne vplivajo na značaj tržišč, ker se to poročilo ne smatra za povsem resnično. Na Ogrskem primanjkuje vagonov, blago se počasu premiče in nekateri mlini so si v skrbeh, kako bodo zadostili večji zahtevi po moki o praznikih. V Ameriki je pač postal živahno tržišče, ki pa dosedaj ne upliva na naše. Pšenica je ostala pri isti ceni. Cena bi bila pšenici padla, če bi budapeščanski mlini ne kupovali po zahtevnih cenah; tako je ostala cena nesprenemjena. Rž je šla isto pot kakor pšenica, čeravno je zanimanje za rž večje kakor za pšenico. Oves je v cenah jako stalen, deloma se zahtevajo za nekaj vinarjevi višje cene. Turšica je deloma poskušila vsled tega, ker blaga ni lahko dobiti, ker se še

prevoz vrši vedno neredno. Visoko ceno so dobili otrobi. Veliko se zahteva, mlinom pa jih primanjkuje, Svinjska mast je tudi nekoliko poskočila v cenah, ker je dovoz pitane živine ponehal.

* **Zivina in meso.** Kakor kažejo vsa poročila raznih tržišč, je cena živemu blagu padla in to še za več krov. Nasprotno temu pa meso nikakor ni postalo cenejše. Ako cena živemu blagu poskoči, so gotovo tudi mesarji z višjimi cenami pri rokah ali o znižanju mesa pa nočelo ničesar slišati, kadar pade cena živemu blagu. Ker so se mesarji sami izrazili, da težko pričakujejo nižjih cen živine, da bi potem svojim odjemalcem ložje z nižjimi mesnimi cenami postregli, jim je sedaj prilika, dana, to pokazati tudi v istini. Kar velja za drugod, velja tudi za nas.

* **Snežilo** je zopet minolo soboto tako močno, da so nekatere železnice v alpskih deželah ustavile promet. Pri nas ni toliko snežilo.

* **Slovenci in sv. oče.** Iz Rima se piše „Slovencu“ 6. t. m.: Sv. oče Pij X. je sprejel v posebni avdienci dr. Evgena Lampeta kot zastopnika slovenskih katoliških društev. Dr. Lampe je poročal o prospevajoči slovenski društveni organizaciji. Sveti oče je izrazil svoje veselje in dal apostolski blagoslov vsem članom „Cecilijinega društva“, „Slovenske krščansko socialne zveze“, „Leonove družbe“, „Katoliškega tiskovnega društva“, „Obrambnega društva“, „Društva sv. Marte“ in Marijaniskim gojenjem. Posebno se je zanimal papež za „Cecilijino društvo“ ter Šaljivo pripomnil: „Recite jim: Cantino bene! — Naj dobro poje!“ Ko je pripomnil dr. Lampe, koliko vrlih mladeničev je združenih v naših katoliških društvih, je dejal sv. oče: „Naj bodo pogumni in zvesti! Sporočite mladeničem „Slovenske krščansko-socialne zveze“, da jih še posebej blagoslavljam!“

* **Kmetijske zadruge.** Govor poslance a dr. Jankoviča v deželnem zboru. (Začne v slovenskem jeziku.) Visoki deželni zbor! Čeprav je predmet mojega današnjega vtemeljevanja za vsem gospodarskega značaja vendar podvzamem precej to prvo priliko, da govorim v visokem deželnem zboru v slovenskem jeziku, ker smatram to kot samoobsebi umevno dolžnost, našo in kot važno pravico slovenskega naroda, ki zavzema dobro tretino štajerskega ozemlja. V tem oziru moramo biti dosledni, ker tako ravnanje zahteva naša narodna čast in naš narodni ponos. (Nadaljuje v nemškem jeziku.) Dragi gospodje! Prej ko začnem z utemeljevanjem mojega predloga o ustanavljanju kmetijskih stanovskih zadrag, dovolite, da z ozirom na uvodne slovenske besede sledče izjavim: Govoril sem zaradi tega slovensko, ker sem prepričan, da imajo štajerski Slovenci, ki tvorijo velik del prebivalstva, pravico zahtevati, da dobi slovenski jezik tukaj v deželnem zboru tiste pravice, ki mu pristojijo in katere bi morali pripoznati tudi vi, velecenjeni gospodje, ako vam ni brezmejna prenapetost pri razpravi tega vprašanja merodajna. Predstavljajte si, da ste vi v našem položaju, da tvorite v dvojezični deželi narodno manjšino. Gotovo bi bilo za vas v tem slučaju samo ob sebi umevno, da bi se posluževali v govorih, interpelacijah in predlogih svojega maternega jezika. In kar je za vas, velecenjeni gospodje, pravično, mora biti tudi za nas. Posluževali se bodoemo torej v bodoče večkrat svojega maternega jezika, da dokažemo naše pravice. — Sedaj pa dovolite, da utemeljim svoj predlog. Postava o obveznem ustanavljanju kmetijskih stanovskih zadrag je storila dolgo in težavno pot, predno se je sklenila. Šestkrat jo je predložila vlada v državnem zboru. In to vsled tega, ker so se pojavila nasprotujoča se mnenja, posebno glede izvrševanja in se je v začetku tudi mislilo postavo o stalnih domovih žnjo zvezati. Zaradi tega so to zapreko odpravili. Ko so pozneje odpravili še eno zapreko, namreč postavo skleniti kot državno postavo, se je sklenila kot državni okvirni zakon in se je dala s tem potrebna odločitev deželnemu zboru glede na potrebe posameznih dežel. Postava se je sprejela. I. 1901, cesar jo je potrdil 27. aprila leta 1902. Nedvomna stiska našega kmečkega stanu, potreba, težko gospodarsko vprašanje glede obveznih zadrag kmalo ugodno rešiti in z ustanovitvijo kmetijskih organizacij storiti pomemljiv korak na polju tako nujno potrebne kmetijske preosnovitve je napotila mojega velovtovariša g. dvornega svetnika dr. Ploja, da je vložil tozadenvi predlog in ga utemeljeval dne 30. septembra I. 1904. Žal, da se na njegov predlog do zdaj nič zgodilo. Tega je bržkone največ krivo denarno vprašanje pri teh zadragah, ker bi se v smislu postave morala ustanoviti zadružna v vsakem sodniskem okraju. Ta bi morala imeti svojega tajnika, ki bi stal na leto 1200—1600 kron. Ker imamo na Štajerskem 163 okrajev, bi to zneslo precejšno sveto, ki bi se nikakor ne pokrila z 4% zvišanjem doklad. Vrhu tega bi še tudi druge potrebsčine zahtevale precejšno sveto. Merodajno je bilo bržkone tudi to, ker se različne od države in dežele podpirane organizacije vedno bolj razvijajo in plodonosno delujejo. Nasprotno se pa mora upoštevati, da naredijo po motivnem poročilu državnega zbornišča te stanovske organizacije velike koristi, ker tvorijo krepko zastopstvo kmečkega stanu za obrambo njegovih materialnih in naravnih koristi. S tem se tudi oživila duh skupnosti celega stanu in se povzdriga skrb za celo stan. Velike važnosti bi bil tudi njih nadaljni razvoj. Iz teh vzrokov sem še stavljal zopet ta predlog ter ga priporočam deželnemu kulturnemu odseku v temeljito preučevanje. Če se zaradi od meni navedenih ali pa drugih, meni neznanih vzrokov moj predlog odkloni, naj se vsaj povejo vzroki, da naši

kmetje vedo, zakaj se ravno pri nas to ne uvede. Če se pa sklene ustanavljati te organizacije, kar bi jaz pozdravil z odkritim veseljem, potem prosim za pravično upoštevanje narodnostnih razmer v naši deželi. V formelnem oziru prosim, da se ta predlog odda deželnemu kulturnemu odseku.

* **Novo breme občinskim predstojnikom** je našloilo štajersko namestništvo lanskoga leta. Gre se za iztirjatve zaostalih doneskov za okrajne bolniške blagajne. Stvar obstoji v tem, da se je občinskim odbornikom naložila iztirjatev na sledeči obširni način. Župan dobi rubriko s pripetim plačilnim nalogom. Pri vročilu te plačilne naloge je stranki na voljo dano, znesek izročiti županu in to v razpredelku 2. rubrike zabeležiti oziroma zapisati opombo ali slučajni ugovor. V razpredelku 3 zapiše vročevalec beležke, ako ni izročil nalog kateremu strankemu domaćin oziroma zabeležiti ustremno izjavo dolžnika. V razpredelku 4 izpolni občinski predstojnik še točk in pošlje rubriko okrajnemu glavarstvu. V razpredelku 5 dobi župan nalog, da izvrši ruben župan ali cenitev. Z izpolnjenim razpredelkom št. 6 poroča župan o izvršitvi rubljenja. Končno se mu v razpredelku 7 naroči, da izvrši dražbo in pošlje izkupljeni znesek dotedčni blagajni. To bode delalo županom mnogo sitnob in če bo šlo tako naprej, potem si mora župan nastaviti tajnika in kmet, ti pa plačaj. Prosimo deželne poslane, da delajo na to, da se ta ukaz razveljavlji oziroma da se v bodoče kaj takega več ne nalaga, sicer bode padlo marsikateri zavarovalnici v glavo, da bode opravljala občina njene posle v prenešenem delokrogu.

* **Poškodbe po divjačini.** Deželna poslance dr. Jankovič in Roškar sta stavila na deželni odbor sledče predlog zaradi poškodb po divjačini v tej zimi: Po časniških poročilih in osebnih naznanilih je vsled velikega snega in hude zime povzročila divjačina kmetom na sadnem drevju in trtah veliko škodo. Posebno na Spodnjem Štajerskem tarnajo kmetje, kako velikansko škodo so jim naredili zajci z ogledanjem sadnega drevja in trt čeravno so iste obvarovali z apnom. Da navedem samo nekatere slučaje, omenim, da znaša samo v Petrovčah škoda po divjačini 500 K, posestniku Štefanu Koželj v Teharjih so uničili zajci med 1000 drevesc okoli 300 2- do 3-letnih, čeravno jih je namazal z apnom. Lansko leto je apno varovalo drevesca. O zelo velikih poškodbah se poroča iz Savinjske doline, Savske doline, Murskega polja, Slovenskih goric itd. Zaradi tega vprašajo podpisani: 1. Ali je visoki deželni odbor voljen, predložiti novo posebno postavo o poškodbah po divjačini, ker nova lovska postava ne ščiti kmeta pred takšnimi poškodbami in je vsedel teča trpel kmet letos velikansko škodo; 2. če je voljan, dati izjemoma odškodnino tudi tistim posestnikom, ki niso svoje nasade zavarovali, ker jih je prehitela letošnja huša zima; 3. ali je voljan, dati navodila, da bodo kmetje za vse odškodovani.

* **Napadi na kmečke kandidate.** Sprejeli smo: „Narodni list“ je v štev. 10 dne 7. marca izrekel svojo sodbo o kandidatih Kmečke zveze. Nad vse srečni narodoveci so sedaj prepričani o duševni in gospodarski revščini kmečkih kandidatov. To navaja vse narodovece in njih modrijane s trdnim zaupanjem, da zginemo kandidati Kmečke zveze“ kar najprej iz površja, ter ponizno prepustimo vse delo za javnost njim, kateri so edini poklicani in zmožni osrečiti vse stanove ter rešiti kmeta-trpina. Le poglejte jih, kako so skrbni in postrežljivi: v enem svojem „Narodnem listu“ se debelo nalažejo o tebi, ako nisi njih kalibra; ako želiš, ti v drugem listu prvotno laž popolnoma prekličejo. Ako pa pogledaš sledče tretjo številko, najdeš prvo laž v nekoliko drugi zopet ponovljeno in še najmanj pet na novo pridjanih. Pa še naj kedo dvomi, da niso sposobni za vse? Njih tukajšni dopisniki se je dvignil visoko nad navadne ljudi, on ni vezan na resnico, tudi ne na dostojnost. V enem in istem članku mi dvakrat oponosi farovške piščance. Preneumno bi bilo odgovarjati na take budalosti. Omenim samo to, da se ne sramujem stopiti v farovž, v katerem stanuje poštena in blaga duhovščina. A tje ne zahajam nikdar zaradi zavidnih piščanc, ampak z uradnimi ali sploh javnimi opravili. Dalje trdi dopisnik, da govorim v deželnih zbornici le to, kar mi drugi poslance pišejo. O tem pa zahtevam od njega dokaze. Ako mi dokaže, da mi je spisal kdorkoli vsaj en govor, tedaj mu radovoljno izplačam 100 kron, v ktere koli namene, ako mi tega ne dokaže, kar mi tudi ne more, ker še mi nikdo nobenega govora spisal ni, zato ga že danes imenujem brezsramnega lažnika. Nadalje mi pravi, da sem v kmetovanju skrajno zanikern. No, hvalil se ne bom, ker lastna hvala smrdi. Preživljal sem dozdaj sebe in svojo rodino pošteno. Bogat nisem, pa tudi ne bom; ker nemorem pa tudi nočem delati advokatskih ali notarskih in ednakih računov. Delam mnogo za javnost in sprejmem včasih tudi nevhvaležnost za plačilo. A to trdim, ako mi blagoslovi Bog moje delo zanaprej tako kakor do zdaj, tedaj se naj noben narodovec ne zboji, da bi prišel jaz ali kjer od mojih niemu v oskrb ali nadleglo. Konečno trdi, da me v lenarčkem okraju noben kmet ne mara. Tega do sedaj pa nisem vedel, pa še tudi danes ne verujem. Nekteri kmetje so mi zatrdirili, da so me minuli četrtek dne 7. t. m. zbrani kmetje pri Sv. Lenartu v lepem številu nad 200 enoglasno svojim kandidatom proglašili. Če so to storili zaradi tega, da me ne marajo, da se me znebjijo in odpravijo na Dunaj, tega mi niso povedali. Vprašajte jih, vi gospod narodovec kot dopisnik, da lahko to v vaš list poročate. S poštenjaki

kmeti, katerih ima Sv. Lenartski okraj v obilnem številu, sem dozdaj prav dobro shajal. Imam tudi nasprotnike, med temi nektere štajerčince, grozno nasprotni so mi pa vsi narodoveci, a teh je vsled zdrugega razuma našega ljudstva tukaj bore malo. Zanaprej na vsako laž, kero bode „Narodni list“ znova prinesel, ne bom odgovarjal; škoda za čas. Ako pa sploh miru ne bo, potem bom poročal, keterih sredstev se tukajšni narodoveci za rešitev kmečkega stanu že dozdaj poslužujejo in še bodo posluževali. Udani J. Roškar, kmet in deželni poslanec.

* **Lov na volilce.** Narodna stranka zahtuje polnih ust, da jim je sveta skrb tudi za delavstvo. Toda narodoveci vidijo delavstvo samo v Trbovljah in Hrastniku, samo tamkaj prirejajo shode, drugod po slovenskem Štajerskem pa se popolnoma nič ne brigajo. Zakaj? Ker jim ni za delavstvo, ampak samo za glasove pri volitvah. Toda Kmečka zveza bo pokazala, da bo ona za vse stanove skrbela, in za to je brezvomno, da bodo delavci sli za našimi poštenimi ljudmi, ne pa za političnimi sleparji.

* **Zagrizenost.** Nemcem se je posrečilo po dolgem rovanju, da je bil prestavljen vinarski inštruktor gosp. Ašič iz Ormoža v Šmarje. Kakor poroča sedaj „Grazer Tagblatt“, je zakril gosp. Ašič samo to, da je razpošiljal za svoja predavanja slovenska vabila. Slovenski kmetje, ali boste res pustili, da dela par privandranih Nemcov in peščica njim udanih nemčurjev kar hoče. Ali se vaše roke ne stisnejo v pest?!

* **Zrakoplov** so videli v četrtek dne 7. t. m. po Spod. Štajerskem. Bil je velik, bel zrakoplov, ki je jadral visoko v zraku proti jugu. Kakor se poroča, je padel na tla v Kočevju na Kranjskem. Neki stotnik se je peljal v njem iz Dunaja in je rabil do Kočevja samo pet ur.

* **Celjska „Domovina“** obsoja, da je dr. Lueger daroval za nemško šolo v Hrastniku 20 K. Tudi mi to odločno obsojamo, zraven pa opominjam „Domovino“, da je njen narodnjaštvo glede šol zelo dvomljive vrednosti, ker njeni pristaši sami po shodih agitirajo za nemščino v ljudskih šolah in ker ji je morda znano, da je jeden celjski steber nove stranke dobival svoječasno v Hrastniku celo nagrado za vrlo poučevanje v nemščini.

* **Kdo daje „Domovini“ smer?** Kadar se bližajo volitve, se „Domovina“ vedno prelevi iz jokave sloga v bojevito liberalko. Tako tudi sedaj, ko se posebno odlikuje po surovih osebnih napadih. Pravijo, da nadzorujeta sedaj pisavo in politično smer dr. Hrašovec in dr. Vrečko. Ne vemo, koliko je resnice na tem, zato pričakujemo jasnega odgovora, da se pokaže, ali se res skrivajo pod prvaško kinko tudi pristni liberalni obraz!

* **Kmetje — slaboumni!** Kmete, ki so se udeležili dne 3. t. m. zaupnega shoda v Šmarju pri Jelšah, označuje celjski „Narodni List“ za slaboumne. Kmetje si bodo ta kompliment vkljub svoji „slaboumnosti“ dobro zapomnili. In vi, liberalni g. učitelj Ferlinc, ki tako gorite za novo stranko, kaj rečete k temu, da vaše glasilo tako nesramno piše o kmetih. Seveda nič, ker niste nikdar kmata mrali!

* **Vse taji.** Pišejo nam: Vse taji dr. Kukovec v zadnjem „Narodnem Listu“, kar se mu po pravici očita v javnosti političnih grehov. Dejstvo je namreč, da je v liberalni stranki sam nastala zadnji čas velika nevolja proti Kukovcu zaradi nespretnega vodstva. Kjer zine, tam naredi vsaj nove težave stranki, če je celo ne kompromitira. V liberalnih krogih se mu je tudi hudo zameril nedostojen in nepremišljen nastop dne 7. februarja v Mariboru, kjer je moral osebe, ki jih je napadal, parkrat zgričano za odpuščanje prosi. Drugi so se zanj sramovali. Zahtevalo se je torej od njega, da svoje neumne in nespretnne izreke in korake v javnosti popravi ali razjasni. Mož, namesto da bi vsedel takega nezaupanja odstopil, pa prinese v zadnjem „Narodnem Listu“ zagovor pod napisom: „Ker se mi to priporoča, nekoliko odgovarjam.“ No, no, to je bil še malo več nego priporočilo! In kako slab se zopet zagovarja! Tako n. pr. pravi: da nikdar ni v Brežicah niti kje drugje klical „rajši Cobala nego klerikalca.“ To je res, in tudi vši podpišemo, da tega nikdar ni klical. Ampak čujte, on je klical: „rajši Cobala nego dr. Benkovič!“ Če dr. Kukovec misli, da take spremnosti iz sodnih dvoran veljajo tudi v javnosti, se jako moti.

* „Farovške piščance“ očita celjski liberalni list g. Roškarju. Na to nesramnost odgovarja gosp. Roškar sam. Odkrito povedano, da takih ostudnih osebnih napadov nismo pričakovali od Narodne stranke in mislili smo, da nam ne bo treba z nasprotniki stopati v te nižave. Toda začeli so in vojno pravo ima sedaj svoje mesto. Za to mi rečemo danes samo to, da dr. Kukovec, Božič, Spindler, Dolar in drugi naj kar molčijo o farovških piščancih, ker so ti možje skoro skozi celo gimnazijo redili in študirali s farovškim denarjem in bi brez te podpore bili še sedaj svinjski pastirji. Sicer pa še rečemo enkrat, da taki napadi niso po našem okusu, toda kadar bomo izzvani, šel bo zob za zob.

* „Narodnemu Listu“ v odgovor smo dobili iz Hotinje vasi sledče dopis: Slučajno smo dobili „Narodni list“, kateri našega župana F. Pišek grdo obrekuje, da ima najbolj zanemarjeno posestvo v Hotinji vesi. Podpisani, ki razmere natančno poznamo, izjavimo iz lastnega nagiba sledče: gosp. F. Pišek ima kmetijo v najboljšem stanju; travniki, njive in sadosnosniki se odlikujejo in njegova živina je maksikterem v vzgled. Le njemu se imamo zahvaliti, da

se sadjarstvo pri nas tako lepo razvija. Za povzdrogo živinoreje in umno gospodarstvo je že mnogo žrtvoval. Kot župan nam je občino vzorno uredil, oskrbel lepo brizgalno, h kateri je občina samo 300 krov prispevala, vse drugo, (stala je 2400 K) je drugog nbral. Ceste imamo zdaj najlepše, da smo na nje ponosni in zato smo si ga pred kratkim spet četrtočrat za župana izvolili. „Narodni list“ naj vzame to naznanje in če hoče obrekovanje popraviti, naj to objavi. Podpisanim je v čast, da je Fr. Pišek na občno željno kandidat za državni zbor. Hotinja ves, dne 9. sušca 1907. Anton Lobnik, velepi, in obč. svetovalec. Franc Primec, krčmar. Miha Divjak, obč. odb. Janez Horvat, obč. odb. Franc Pungartnik, obč. odb. Jakob Falež, obč. odb. Janez Žigart, obč. svetovalec.

* **Osebni napadi.** „Narodni List“ napada po svojem vse, kar ne trobi v njegov rog. Noben kandidat „Kmečke zvez“ mu ni po godu, lopne pa tudi po vsakem, o katerem le malo čuti, da bi se zanimal za „Kmečko zvezo“. Zvest si svojemu programu, „osebnosti se bodo izogibali“, je napadel „Narodni List“ v štev. 10 med drugimi tudi na prav podel način v celjskem okraju glede svoje neustrašljive možnosti in obče poštenosti zelo priljubljenega veleposestnika in c. kr. fin. komisarja iz St. Jurija ob juž. žel. dr. Jos. Povalej, o katerem bi pač tudi voditeljem „Narodne stranke“, če bi jim bilo sploh kaj za stvar, moralo biti znano, da je vpisan v imenik veleposestva za okraj Celje, da poseduje tedaj „precej“ zemlje, katero pa si je na prav pošten način pridobil in sicer deloma že v dobi, ko so sedanj slavnici voditelji „Narodne stranke“ še po šolskih klopek hlačke trgali. Sicer pa pričakujemo, da bode „Narodni List“ stvari in resnici na ljubo zadevo glede dr. Povaleja lojalno pojasnil, ker bi inače znala ta zadeva imeti za „Narodni List“ še prav slabe posledice. „V osebnostih Vam ne bodo sledili“.

* **„Štajerčev“ spovednik — „kaplan“ Kirchsteiger.** „Štajerc“ je nedavno objavil nekaj najbolj umazanih oddelkov iz spisa bivšega nemškega kaplana Kirchsteigerja, ki ga je ta izdal z naslovom: „Spovedna molčečnost.“ Raztrobil je v svet po židovskih in socialdemokraških listih svoj spis kot zanimivi roman, t. j. daljšo, zanimivo povest. Toda vse količkaj pošteni listi in sploh večji del književne kritike je to mazarijo z zaničevanjem prezrl, kateri pa so spis omenili, so ga s studom zavrgli, rekoč, da ni le popolnoma neumetniško delo, marveč, da je sploh samo kup svinjarij, ki jih je ta propadli duhovnik in bivši kaplan na Zgornjem Avstrijskem namislil in nabral, da bi sramotil sveto spoved in zlasti še katoliške duhovnike kot nečistnike in sploh najbolj propale in zaničevanja vredne ljudi. Omeniti namreč moramo, da je bil Kirchsteiger od škofa v Lincu zavoljeno nenhodnosti in celo posilnosti suspendiran, t. j. zabranilo se mu je opravljati duhovsko službo; predno pa je bil sodniško obsojen, so ga zdravnik proglasili za umobolnega. Ko pa je bil izpuščen, se je začel ponujati židovsko-socialdemokraškim listom, po katerih je izdal tudi imenovani svoj spis: kajti samo ti so bili za tolake svinjarije še dozvetni — in pa naš častitljivi liberalni dnevnik „Slovenski Narod.“ Izsel je namreč nedavno slovenski prevod prvega dela te knjige, ki ga je napisal nek socialdemokrat, in „Slovenski Narod“ je to delo „zelo priporočal.“ Zato seveda tudi ni smel izostati „Štajerčev“ urednik Linhart, bivši socialdemokrat, zdaj veliki vsenemec in osrečevalec in rešitelj slovenskega kmeta. Pa občudujte njegovo doslednost! Ako zleže ali pa od kot iz sveta izve za kako pohujšljivo dejanje tega ali onega duhovnika, kako vam ga zna popisati kot celega satana. A ta v dnu srca in duše pokvarjeni Kirchsteiger mu je naenkrat najmanj toliko vreden, kot vsi evangeliji, če ne še več! Drugi duhovniki so mu hinavci in lažniki, le Kirchsteiger govori neskajeno resnico, samo za svetnika ga danes še ni proglasil. Pa če ga bo še dalje imel za svojega spovednika in svojega dvornega „kaplana“, se morda to še lahko zgodi. Štajerčeve backe pa bodo te umazanosti gotovo silno ublažile ter napravile iz teh „naprednjakov“ same nedolžne angelce!

* **Duhovnik po srcu — „Štajerca.“** Razun svojega domačega kaplana Kirchsteigerja ima „Štajero“ od časa do časa še druge dvorne duhovnike, ki vendarle njemu diše! Tako zna povedati zadnjič novico, da je v nekem staroliberalnem bavarskem listu pisal nek duhovnik o tem, da se duhovščina ne bi smela baviti s politiko (to milo pesem zna pač „Štajerc“ najbolj ginaljivo peti!). „Štajerc“ dostavi k temu med drugim vzklik: „Te besede mora verovati vsak katoliški kristjan, ker jih je zapisal katoliški duhovnik!“ Hm, včasih smo čitali, da duhovnik o politiki sploh ne zna in ne sme govoriti, in da duhovniku sploh ne smemo ničesar verjeti, zdaj bi pa temu „Štajerčevemu“ liberalnemu duhovniku (ki pa je posvečen najbrž od kakšnega židovskega časnikarja!) moral „verovati“ vsak kristjan! O pamet, kaj se tako hudomušno skriva pred „Štajercem!“

Slovensko katoliško akademijo društvo „Zarja“ v Gradiču. Na občinem zboru dne 7. marca je bil izvoljen za letni tečaj sledči odbor: fil. Jos. Puntar, predsednik; iur. Bošt. Schaubach, podpredsed.; iur. Fr. Kovač, tajnik; iur. Fr. Logar, blagajnik; iur. Iv. Milač, knjižničar; iur. Aloj. Juvan, gospodar.

* **Slov. kat. akad. društvo „Danica“ na Dunaju** si je izvolilo na svojem občinem zboru dne 5. marca za 6. tečaj sledči odbor: fil. Ivan Dolenc, predsednik; iur. Lav. Kemperle, podpredsednik; med. Matej Justin, tajnik; fil. Jakob Šilo, blagajnik; med. Leopold Ješek, knjižničar; fil. Ernest Tomec, gospodar.

* **Družbi sv. Cirila in Metoda v Ljubljani** so od 1. do 28. svečana 1907 postali prispevki in darila p. n. gg in društva: Jakob Gašparič, kaplan na Dolu pri Hrastniku, nbral v gostilni pri Peklarju 10 K; Fran Avsec, Št. Jurij, 5 K; Ljudmila Pirnat, Gradeč, nabrala pri družbenem večeru „Sokola“ 13 K; hranilnica in posojilnica v Dolu 20 K; I. Podlesnik poslal nabранo vsto pri veselici v Ribnici na Pohorju 40 K 70 vin.; podružnica na Vranskem 100 K; Mohorjan pri Sv. Emi p. Pristava 2 K 10 vin.; Davorin Vrnišek, Recica, 20 K; posojilnica v Trbovljah 40 K; dr. Karol Grosman, Ljutomer, 5 K; Val. Mikuš, Št. Jurij, dar Mohorjanov 9 K; čitalnica v Konjicah 13 K 64 vin.; Otmar Golob in Fran Košenina, Kozje, poslala dar 4 K; dr. Fr. Jurtela, Ptuj, 5 K; župančica okolice Mozirje 20 K; posojilnica v Gornji Radgon 30 K; dvorni svetnik dr. Ploj, Dunaj, 5 K; Feliks Ferk, Maribor, 10 K. Več rođoljubov je poslalo tudi predplačila za koledar, kateri zneski se pa radi pomanjkanja prostora niso mogli izkazati na tem mestu.

Mariborski okraj.

m **Sv. Benedikt v Slov. gor.** V naši precej obširni župniji nimamo sicer „Slov. Naroda“, pa vendar smo izvedeli, da se neko človeče upikava v naše „Bralno društvo“. Imamo le katoliško-narodne liste, in to dopisuna žge! Imenuje nas zaradi tega „tepce.“ Mi sprejmemo od tega človeka ta priimek, ker vemo, da vedno neresnico govori. Priporoča nam branje „liberalnih listov“, da bi si potem lahko ustvarjali sodbo. Mi mu pa povemo, da ravno zato jih ne maramo, ker že znamo toliko soditi, posebno pa od takih se ne bomo pustili zapovedovati. Mi mu le želimo, da bi ta k nam privandrani dopisun kmalu nas „tepce“ zapustil in odišel v drug kraj, kjer mu ljudje bolj ugajajo. Mi mu želimo „srečno pot“, ter ga zagotovimo, da ostanemo pri naših katoliško-narodnih listih. Kakor smo poročali, prireja naše „Bralno društvo“ nedeljska predavanja. V nedeljo dne 24. februar je praktično predaval mlad. Ant. Semlič o umnem sadjarstvu. V nedeljo dne 3. t. m. pa je razlagal domači g. kaplan Jož. Kavčič o „Kmečki zvez“ in njene važnosti za kmeta, o kmečkih vprašanjih in o bližajočih se „državno-zborskih volitvah. Kmetje so se izrekli, da pristopijo vse k „Kmečki zvez“ in ji popolnoma zaupajo. Odbornik „Bralnega društva“.

m **Spod. Porčič pri Sv. Lenartu.** Ker so zadnje volitve v obč. odbor za naše posilinence tako slabio izpadle, niso od jeze, skrbi in žalosti niti spati, ne kaj pametnega misliti mogli. Posebno najhujša dva sta si prizadevala nove odbornike zbegati in pridobiti. Mislila sta si, v kalnem je dobro ribariti. A vse njune zvijače so bile zastonj. Še njun najboljši prijatelj se je spameroval in njima hrbet obrnil. Kako kisle obraze sta delala stari župan in njegov zvesti oproda, ko sta videla, da nista nobenega glasa dobila pri županski volitvi in da bosta morala občinske vajeti prepustiti narodnim možem. Izvoljeni so: župan Fran Lorber, svetovalci Anton Vogrin, Matija Korošec in Jurij Repa. Stem je pridobljena spet ena štajerčanska trdnjava.

m **Fram.** V nedeljo dne 3. t. m. okoli poldneva se je vstrelil Janez Vabič, 63letni kovač v Morj. Na Svečnico si je prerezal vrat, v mariborski bolnišnici so mu rešili življenje, odposlali domov in v soboto je hotel zopet v bolnišnico, pa ga niso spremeli; tedaj si je kupil samokres in končal žnjim življenje. „Štajerc“ je zadnjč pisal, da je bil Vabič hud klerikalec. Vražja laž, ki se je sramujejo celo naši Štajerčanci! Saj vendar dobro vedo, da ni zahajal v cerkev in že dolgo vrsto let tudi ne k spovedi. Pač pa si je izposojeval od nekega viničarja „Štajerca“, s katerim si je miril in tolažil kričečo vest. „Štajerc!“ izbrisí naslovno ime „Štajerc“ in natisni Lažnik!

m **Sv. Lenart v Slov. gor.** Z ozirom na izjavo dr. Tipliča v zadnjem številki „Slov. Gospodarja“, v kateri preključuje, da bi ga bila — kakor je poročal „Slov. Gospodar“ — lenarška čitalnica vun vrgla in sicer v slovesni seji, pripomnimo to-le: Beseda slovesna seja je bila zapisana ironično; mi smo hoteli povdarjati samo dejstvo, da dr. Tiplič ni več predsednik lenarške „Čitalnice“, ker so mu gospodje liberalci vzeli to čast — v neslovesni seji pri kozarcih vina — ter mu porezali zvezde čitalniškega predsednika, česar ne morejo tajiti. O osebnem razmerju in občevanju med njimi in dr. Tipliču pa mi nismo nič pisali.

m **Sv. Anton v Slov. gor.** Mi tukaj pri Antonu se precej napredujemo. Bralno društvo precej živahno deluje, saj boljše skoraj nje more, ker nima prostora, kam bi svojo glavo nagnilo. Ker v šoli nima več prostora, čeravno smo morali dozidati več zidine, kar nas je stalo mnogo tisočakov. Naš g. učitelj so preveč liberalni, ker ne marajo slišati pozdrava: „Hvaljen bodi Jezus Kristus“ od nikogar in niti od Šolarjev. — Grdi, lažnivi, umazani ptujski „Štajerc“ še vedno zahaja v našo faro. Sramuje se ga!

m **Vrhloga pri Slov. Bistrici.** Občina Vrhloga je največja v slovenjibistriškem okraju in ima tudi 18 odbornikov. Do sedaj še ni bilo v tej občini dobro organizirane slovenske kmečke stranke — nihče se ni upal stopiti na noge proti štajerčanskim strankam. Dobili pa so se zavedni možje v občini, ki se zavedajo, da jih je rodila slovenska mati in sklenili so, to občino rešiti nemčurskega upliva, ker so videli, da je to tudi na Črešnjovcu šlo 1. 1906. Za to je nastopila 18. februarja 1907 slovenska kmečka stranka pri občinskih volitvah. Štajerčanska pa si ni mislila tega, in upala je na zmago. Toda propadla je. Voljenih je bilo 10 katoliško-narodnih mož izmed 18 odbornikov in sicer: v III. razredu: Auer Janez, Golob Simon, Dobršek Janez, Kline Jakob, Koren Franc, Spes Anton; v II. razredu: Vnuk Simon, Jernejšek Jožef, Horvat Stefan, Sor-

šak Valentin. Ostali: Mlaker Valentin, Šoba Blaž. V I. razredu: Mlaker Jurij, Golob Jožef, Golob M., Bračič Jurij, Pernat Jurij, Sorašek Stefan. Par obžalovanja vrednih mož je snedlo svojo besedo in se vseslo na limanice štajerčanski stranki. To pa ni čuda, zlasti za tistega ne, kdo pozna Kresnika, kateremu so začele tudi v tretji občini tla pod nogami vroča postajati. Tudi ta občina bi rada imela župana, ki bi bil zaveden katoličan in narodnjak, ne pa privrženec Stigerjeve stranke, moža, ki bi znał samostojno misliti in delati, ne pa da bi vse prepustil svojemu tajniku. Za Kresnika in njegovo stranko ni več prostora v Vrhlogu.

m **Sv. Kriz.** Mohorjanji so darovali za družbo sv. Cirila in Metoda 5 K 18 v.

m **Sv. Rupert v Slov. gor.** Za družbo sv. Cirila in Metoda se je nabralo na Muršak-Fraso i gestijo 7 K 20 v.

Ptujski okraj.

p **V Kostrivnici** priredi prihodnjo nedeljo dne 17. marca takoj po večernicah „Katol. pol. društvo za sodnji okraj Rogaški“ pri Lindiču javen društven shod. Govorila bodeta g. nadžupnik Fr. Korošec o novi volilni postavi za državni zbor in g. posestnik Franc Vizovič o sedanjih političnih strankah na slovenskem Štajerskem. Vsi krščanski volilci, možje in polnoletni fantje, so na ta shod uljudno povabljeni. Pridite, pokažite svetu, da nismo zaspenci!

p **Ornig — pred sodnim stolom.** Deželni poslanec Šaherl je v torek v deželnem zboru hudo prijema Orniga. Očital mu je, da je dal po svojih uradnikih ponašati in račune in knjige in da je naravnost izvršil golju fijo na državnem urarju. Lahkomiseln je delal mestu dolgov, tako da v Ptiju mora priti polom. Zidale so se stavbe, da so ptujski mogotci lahko kaj zaslužili zraven. Cela vrsta ljudi je izrabljala svoja mesta, da so se obogateli. Ornig je podpiral svojo žlahto in prekoračil celo vrsto postav. Vse to in druge reči mu je očital Šaherl že v svojem listu, a Ornig si dosedaj še ni upal tožiti. Ornig se je na to v deželnem zboru jako slabu zagovarjal. Pravil je, da za to ni tožil, ker so mu občinski svetovalci rekli, da naj ne toži. O je, Ornig!

p **Kaizerjevo hišo** z žganjarno je na javni dražbi kupil M. Straschill znani žganjarski bogataš na Bregu, za 49.000 K. Takoj bo tam otvoril šnopsario, katera naj pomaga potopiti pamet in denar najubožnejših ljudi v Ptiju in zlasti okolici! To je „napredno delo“ načelnika naprednjaške štajerčanske zvezde, da otvarja povsod, po Ptiju in ptujskem polju šnopsarije! „Štajerc“, kaj praviš na to, da te vidimo vedno le v snopsarski družbi? — Dne 27. februar je na Bregu pri Ptiju nagloma umrl gostilničar Jož. Po gat-sch-nig g. Bil je prej še zdrav in dobre volje, a naenkrat se je zgrudil in bil je mrtev! Kakor kaže ime, je bil hud nasprotnik Slovencev; en dan po pogrebu, dne 3. marca je v njegovi gostilni imela volilni shod v senemška t. j. najbolj propadla nemška stranka.

p **Sv. Tomaž pri Ormožu.** S 1. t. m. smo dobili vozno pošto, ki vozi vsak delavnik v Ormož po sledčem redu: od Sv. Tomaža ob 12. uri 45 minut, v Ormož pride ob 3. uri 45 minut, nazaj iz Ormoža ob 4. uri 30 minut, k Sv. Tomažu pride ob 7. uri 30 minut.

p **Cirkovec.** Dne 9. t. m. nas je bilo od tukaj 19 fantov na naboru. Potrdili so nas osem. Novince.

p **Sv. Lovrenc v Slov. gor.** Zborovanje polnar. gosp. društva vršilo se je prav živahno in z zanimanjem za dobro reč. Po volitvi odbora je govoril starosta društva gospod Koser o programu Kmečke zvezde, kar mu vsi burno odobravajo; nadaljuje govor o potrebi dobrih kat. časnikov, ter povdaja ogromno škodo, katero napravljajo našemu ljudstvu slabci časopisi, ki so res strup za naše verno slovensko ljudstvo. To spričuje govornik z raznimi žalostnimi-resničnimi zgledi. Načelnik razlagata postavo o novih volitvah, na katere se že moramo pripravljati. Zborovalci so se izrekli za kandidata „Kmečke zvezde“, kateri bo deloval za vero, dom, cesarja. Bil je še gospodarski pogovor o rezi pozblejene trte, ter se s prispevki za Kmečko zvezo zaključi zborovanje.

p **Cirkovec.** Sklicevaje se na par. 19 tiskovnega zakona, zahtevama podpisana, da na istem mestu in z istimi besedami ponatisnete v prihodnji bi bil kakor pišete v Vašem listu z dne 21. februarja Vašega lista sledči popravek: Ni res, da arja št. 8 umrl tu bivši učitelj Franc Starašina dne 10. februarja t. l. Res pa je, da je bil Franc Starašina učitelj v Rogatci, ki je pa bil ta čas pri svoji materi v Cirkovcah. Nadalje ni res, da bi se bilo tisto večer divjalo in plesalo v par korakov oddaljeni krčmi do ranega jutra. Res pa je priredilo Bralno društvo občni zbor in veselico pri meni, nakar jaz nisem mogel, ker je že bilo vse pripravljeno, odpovedati veselico, ker so že bili stroški in ljudje povabljeni. Res pa je, da sem dal muziko ustaviti kmalo po polnoči. Nadalje ni res, da bi tudi jaz župan-krčmar hotel kaj zaslužiti, ter v ta name imel muziko, res pa je, da je prišel k meni neki godec ter me prosil, če sme katero zaigrati, da bi si zaslužil kakšen krajev, sem mu v to dovolil, ko sem pa slišal, da je g. Franc Starašina umrl, sem muziko takoj ustavil. Cirkovec, dne 3. sušca 1907. Anton Goliat, župan in krčmar. Matija Korže.

Ljutomerski okraj.

I Volilne shode priredi dne 17. t. m. dež. poslanec Ivan Roškar v. Št. Juriju ob Ščavnici in v Ljutomeru. Kmetje, na shod!

I Vučja ves pri Sv. Križu. Naš gospod nadučitelj kaže čudne barve. Predno je postal to, kar je, je bil, skoro bi rekli, klerikalec, kako je hodil takrat po župniščih, prošeč podpore v svojem kompetovanju! Kako se je izdaljal za prijatelja duhovništva! A sedaj, ko že trdno sedi, se je pa čisto prelevil, križevskim mladeničem je očital, zakaj imajo v Bralnem kruštu za predsednika gosp. župnika Weixla, na zadnjem shodu Bralnega društva je pa kar javno govoril za liberalne liste; da po učencih razposiljava „Narodni list“, to je javna tajnost. G. Cvetko, mesto da rujete med udi Bralnega društva rajši kaj zanj storite, kakor g. Herzog in g. Rajh. Hujškal bi kdobodi, a delati... Gospod, mi smo Vas veseli sprejeli, zakaj s takim postopanjem kalite naše navdušenje za Vas? Ce pa že hočete osameli biti med šolskim zdovjem ali k večjemu kričati z nekaterimi našimi šopsarji, drago Vam, a mi Vučenci vemo tudi svojo pot hodo! Sicer pa na svidjenje, če ne bo boljše! Delajte za narod, a ne proti njemu!

I Sv. Jurij ob Ščavnici. Dne 24. svečana je imelo naše Bralno društvo svoj letni občni zbor v prostorih gosp. Kocmota na Vidmu, (za kar mu vsa hvala!) Prvi spregovori predsednik gosp. Jernej Košar. V svojem govoru je zlasti mladini pripovedal svojo dolžnost izvrševati: 1) dolžnost do Boga; kdor tega ne izpolni, je slab gospodar, žalosten državljan, mož brez vere, je tič brez peruti; 2) spoštujte sami sebe; ohranite si poštenost, pazite na svoje zdravje; 3) dolžnost do bližnjega; spoštujte drug drugega. — Micika Horvat je kot zastopnice Dekliške zveze deklamovala pesem „Oljki“. — Sledila so poročila tajnika, blagajničarja in knjižničarja. Nato se je primerno volil odbor za l. 1907. Skoro enoglasno je bil izvoljen stari odbor, namreč: Jernej Košar, predsednik; Franc Stuhec, tajnik; Valentin Koebek, blagajnik; Ivan Košar, knjižničar; Anton Jaušovec iz Seliša in Rado Nemec iz Dragotinec, odbornika; Jurij Brumen in Jakob Košar, pregledovalca računov. Ivan Golnar je kot zastopnik Mladenske zveze predaval o koristi rajfajzenovk; Micika Janžek je deklamovala Gregorčičevega „Samostanskega vratarja“, Anika Jurkovič pa „Pri jezu!“ Občni zbor je soglasno odobril imenovanje dr. Grobmana častnim članom Bralnega društva z ozirom na njegove zasluge za društvo tekom celih 20 let njegovega obstanka. — Tajnik in blagajnik sta podala točno sestavljena poročila o delovanju društva. Knjižnica se je pomnožila za 156 komadov, knjig se je prebralo 905. Društvo je priredilo sedemkrat gledališke predstave.

I Veržej. Dne 9. marca je nagloma umrl za pljučnim vnetjem tržan Jožef Ostre v najlepši moški dobi. Svoj čas je bil več let trški župan. Bil je zaveden narodnjak in tudi sotrudnik našega lista. Pogreb je bil dne 11. t. m. pred poldnem ob veliki vdeležbi.

I Bralno društvo pri Sv. Juriju ob Ščavnici naznanja, da priredi dne 1. septembra: dne 1. aprila, 16. junija; dne 4. avgusta bo pa obhajalo svojo dvajsetletnico, pri kateri bo dalo v predstavi „Maritina Krpana“. Vse, ki se zanimajo za naše gledališče, prosimo, da nam blagovolijo oskrbeti vsega potrebnega, zlasti primerne oblike!

I Mladenska zveza pri Sv. Juriju ob Ščavnici javlja, da priredi na Križovo, dne 9. maju t. l. velik shod mladeničnih Marijinih družeb in mladeničkih zvez iz vseh Slovenskih goric. Cerkvena svečenos se vrši pri Sv. Duhu, popoldanje zborovanje pa v društveni uti pri Sv. Juriju. Dne 9. junija bo pa istotam shod vseh dekliških Marijinih družeb in „Dekliških zvez“ in Slov. goric deloma pri Sv. Duhi, deloma pri Sv. Juriju. Natančneji spored se bo pravočasno objavil. Prosimo določna vodstva, da nam blagovolijo nemudoma naznaniti svoje nasvetne in želje ter ali se udeležijo teh slovensnosti ali ne. Vsa tozadeva pisma je poslati tajništvu „Bralnega društva“.

I Bralno društvo pri Sv. Križu na Murskem polju se v imenu našega novoustanovljivega tamburaškega zbra prisreno zahvaljuje našim gg. rojakom za prispevke in za njihovo godbo no orde. Darovali so: C. g. Kačinar c. k. profesor veronika v Celju 5 K; č. g. Štraki župnik pri Sv. Petru 5 K; g. Lederhar, c. k. profesor v Ljubljani 5 K; g. Bežan, c. k. rotar v Marenbergu 5 K; č. g. Kosi, kapelan v Celju 4 K; č. g. dr. Slavič, duhoven v Celju 2 K. Bg plat! Tudi druge naše gg. rojake uljudno prosimo, aki bi se nas iz tega namena blagovolili spominjati.

Slovenjograški okraj.

S Št. Ilja pri Velenju. Pri nas so sejmi ponedeljek po tih nedelji 4. avgusta in 1. septembra vsakega leta!

S V Ribnici se bode obhajala tridnevница 17., 18. in 19. t. m. Vodil bode to pobožnost č. o. Ciril Gorčan in, kapucinski vikar v Celovcu.

S Ribnica na Pohorju. Umrla je dne 14. m. m. bivša posestnica na Arlici, Apolonia Sgerm, bila je blaga mati sedmerih otrok, pa tudi mati ubožcev. In komaj so ranjko mater izročili materi zemlji, že je najstareja hči Jozefa Sgerm omogožena Womer, podomače Papotnik po kratki bolezni umrla dne 19. m. m. Zapustila je šest otrok in žalujočega soprogata. Obakrat je velika množina občinstva spremljala rajnki na zadnji poti. Sveti jima večna luč!

S V Vuzenici so zmagali Slovenci pri občinskih volitvah v vseh treh razredih.

S Iz Št. Ilja pri Velenju. Blizu 50 mož nas je bilo na shodu dne 10. sušca v Velenji pri Špenku samo iz Šentiljske občine. Veseli smo bili shoda in pa nastopa našega vrlega župana Korena p. d. Tomazina. Njegovo sposobnost spoznavata tudi Narodna stranka, za to se trudijo, da bi ga dobili na limanice. Po shodu ga je neki mladi gospod iz Šoštanja vabil in spravljal v drugo krmo, kjer so bili zbrani

pristaši Narodne stranke. Pa ni šel, in zastonj se trudite, ne bote ga dobili. Toliko pa ga že poznamo, da je mož in se ne da ganiti. Povsod, tudi na Kranjskem, so liberalci na „kant“ prišli, zdaj naj pa na Štajerskem žnjimi viečemo?

S Slovenjgradec. V poročilu o našem shodu Kmečke zveze v „Narodnem Listu“ je neresnično, da ni bojda iz Šmartna nobenega kmeta v odboru „Kmečke zveze“. Resnica pa je, da so trije. Razumite, gospodje, z lažjo si ne boste pridobivali pristašev za Narodno stranko med našimi kmeti. — Na Jožefovo bo bojda shod Narodne stranke v Slovenjgradcu. Ker je ta dan veliki cerkveni shod na Gradu, mislijo gospodje, da bode ljudstvo kar vrelo na njihov shod po cerkvenem opravilu. Pa se motite! Mi kmetje ne pridemo na shod in če bo kdo prišel v „Narodni dom“, bo prišel radi postrežbe, ne radi vašega shoda, in če tudi agitirate na vse kriple po celem okraju. Mi kmetje imamo Kmečko zvezo, vaše strančice ne potrebujemo.

S Velenje. Javni shod Kmečke zveze v Velenju dne 10. sušca v gostilni g. župana Skaza je bil nad vse pričakovanje dobro obiskan. Bilo je navzočih do 200 vrlih kmetov iz cele Saleške doline, katerim je ob splošnem zanimanju g. dr. Vrstevsek, naš rojak, pojasnil pomen združevanja sploh in namen Kmečke zveze. Žalibog, da ni bilo časa, o posameznih točkah programa Kmečke zveze natančneje govoriti. Pa vladalo je po njegovem govoru splošno navdušenje za Kmečko zvezo in ko je dobro znani govornik g. Mlaker, posestnik iz Laporja, navduševal kmete k združitvi in jih opominjal, kot skala značajnim ostati in z združenimi močmi ramo ob rami, mož ob možu nastopati, bili so prepričani, da bodo le tako edini v Kmečki zvezi dosegli izboljšanje svojega stanu in pripomogli, da se uresniči program Kmečke zveze. H skupnosti je bodril kmete tudi župan velenjske občine g. Skasa, posebno pa še tudi župan iz Št. Ilja pri Velenju, g. Koren, ki je povzemši besedo svojih predgovornikov vrlo dobro govoril, opominjaje, da kmetje pristopijo polnoštevilno k zvezi in ob volitvah skupno nastopajo. Nato so se sprejeli sledeče tri resolucije: 1. radi prepovedi, da se uvaža živina iz Srbije; 2. da se ustanovi slovenska kmetijska šola; 3. da zahtevajo zborovalci od glavnega odbora Kmečke zveze, da pripomore le tiste kandidate, ki se strogo zavežejo, da bodo zastopali težnje kmečkega stanu. Bile so z navdušenjem sprejetе, posebno pa tretja. Čuli so se klici med kmeti: Ta je najboljša. Shod je bil gotovo vzoren in presenečeni smo bili nad plemenitostjo govornikov. Ni eden govornik se ni z eno besedo dotaknil nasprotne Nar. stranke. Ni se hujšalo zoper liberalno „Narodno“ stranko, ne zoper učiteljstvo (vsi navzoči so priče), kakor zmiraj to očita lažniji „Narodni List“ našim shodom. Da, pridite se dostojnega in poštenega nastopanja le sem 'učit, govornik Narodne stranke, ki na vsakem shodu zabavljate čez Kmečko zvezo in „Slovenskega Gospodarja.“ Pa iz tega sledi ta resnica: pri nas je delo, tu se gre za stvar, Narodni stranki pa le za agitacijo, da pridobi pristaše. Zdrav kmečki razum je tudi ti razsodil. Naj gre Narodna stranka drugam kalinov loviti, med našimi vrlimi šaleškimi kmeti jih ne dobi. Vsi bodo šli edini v boj za svoje pravice in svojega kandidata na program zveze. To smo videli na shodu, da je to gibanje prav kakor iz ljudstva samega prikljivo, da ni nič umetnega, prisiljenega, za to toliko vspela povsod. Da, rekel je odlični mož: shod je izvrstno uspel. Na shodu so se postavili tudi zaupniki, v prvi vrsti vsi župani Saleške doline in drugi.

S Pogreb mestnega župnika g. Ant. Jazbeca v Slovenjgradcu. Kako priljubljen je bil rajni gospod pri vseh prebivalcih v mestu in po celi okolici, pokazal je veličasten pogreb, pri katerem so mu farani in znanci še enkrat pokazali svojo ljubezen in udanost. Tisočere množice ljudstva so se zbrale pri mestni farni cerkvi, vse uradništvo v uniformah, meščani polnoštevilno in nad 35 duhovnikov. V prisrčnih besedah je govoril preč. g. A. Šlander, kanonik in dekan, o ljubeznosti in ponižnosti rajnega gospoda, preč. g. svetovalec J. Lenart je daroval mrtvaško mašo, po maši je možki pevski zbor pred cerkvijo zapel ganljivo žalostinko „Beati mortui“. Nato se je začel sprevod, katerega je vodil preč. g. Jurčič, dekan iz Vuzenice. Po mestu so plapolale črne zastave, električne žarnice so bile ovite v črni flor, vse troševje so bile zaprte. Nepregledna vrsta žalujočih se je vila na mestni mirovori, šolarji obeh šol so otvorili procesijo; toliko ljudstva, kakor se je vrstilo ta dan v procesijo, pa Slovenjgradec še sploh videl ni. Med uradniki vseh uradov smo opazili blag. a. okr. glavarja, načelnika okrajne sodnije, celo poslanec g. Robič je prispel ie Gradea; in cela vrsta drugih dostojočih venikov je stopala za krsto. Na kopokališču je pevski zbor zapel krasno pesem „Tugopev“; marsikatero oko se je zasolzilo, ko so doneli akordi te pesmi čez grobove kot zadnji pozdrav blagemu rajnemu.

S Vuzenica. Dne 7. marca bile so pri nas občinske volitve. Pri tej priliki so slov. kmetje pokazali, da se nikakor ne udajo nemčurškim tržanom, kateri so na vse kripte skušali jih pridobiti. Prav tako! Le hrabro po tej poti naprej. Če vas tudi željati sedaj imenujejo osle in še kaj hujšega, nič se ne zmenite za to. Vi ste storili svojo dolžnost, skrbeli ste za se. Naj bodejo vedno pred očmi besede posnika: Kdor zaničuje se sam, podlaga je tujčevi peti.

Vuzeničan.

Konjiški okraj.

K Kmetje, le vkup, le vkup! vam kliče Slovenska Kmečka zveza na zborovanje dne 19. marca po večernicah v Konjicah. Govoril bode kmet Pišek, kandidat za državni zbor. Volileci in pristaši Kmečke zveze, pridite!

K Konjice. Dne 10. t. m. je imelo Bralno društvo podučno predavanje o novi volilni postavi. Govoril je mladenič Fr. Žebot iz Št. Ilja v Slov. gor. Razpravljal je na drobno o volilni postavi in kaj imamo storiti v bodoče. Povdarjal je tudi, če bodo kmetje storili svojo dolžnost, smejo tudi upati boljših dni. Posebno je vzgled sedajna Francoska dežela, katero stiskajo brezverci. Da se pa pri nas kaj takega ne zgodi, moramo pri prihodnjih volitvah gledati nato, da bodo prišli v državni zbor le taki možje, ki bodo zastopali naše kmečke, narodne in verske koristi. Hudi boji še čakajo ubogega kmeta — pa stojmo trdno za dom, vero in cesarja. Z združenimi močmi hočemo delovati v naših Bralnih društvih, ker tukaj se nudi nam udom veliko koristnega za bodoči poklic. Pozivljal je vse navzoče, naj obilno pristopijo k Bralnim društvom, posebno pa mladeniči, ker le tako bodo napredovali in pridobili si potrebljeno znanje.

K Sv. Kunigunda na Pohorju. Minolo nedeljo predpoldne je gospod nadučitelj Močnik na ledeni cesti blizu šole padel tako nesrečno, da se mu je leva noga nad sklenkom prelomila.

K Vztrajnost naših nasprotnikov. V neki župniji konjiškega okraja dobiva župnik redno „Narodni list“. Naslov pa se ne glasi na župnika, mesto župnik stoji „pos.“, kar pomeni najbrž posestnik. Župnik vrača list redno z opombo „nazaj“, „ne sprejemem“, dopolnjatev naj se ustavi, ter se podpiše lastnorocno s pristavkom: župnik. Vse to ne pomaga nič. List se pošilja dalje. Vsekako je to velika vstrajnost naših nasprotnikov. Toliko bi morali vendar razsoditi, da se župnik ne more spriznjati z listom, ki napada najbolj zaslužne može, duhovnike ter želi „po ovinkih“ enake razmere v Avstriji, kakor so na Francoskem. Sicer pa je „nerodna stranka“ se svinjam glasilom pripomogla, da se je katoliško časopisje v tej župniji podvajilo.

K Žice. V nedeljo, dne 17. t. m. pride v Žice potovalni učitelj gospod Franc Gočičan, kjer bode imel popoldan ob 3. uri v šoli podučno predavanje. Kmetje poslužite se te ugodne prilike, kjer se bode za Vaš stan mnogo prekoristnega podačevalo.

Celjski okraj.

C Slovenska kmečka zveza za Spodnje Štajersko priredi javni ljudski shod v nedeljo dne 17. t. m. popoldne ob 3. uri v pivnici delniške pivovarne v Laškem trgu. Dnevnih red: 1. Gospodarski program slovenske kmečke zveze. 2. Politični program slovenske kmečke zveze. 3. Državnozborske volitve. 4. Ustanovitev okrajnega odbora slovenske kmečke zveze. 5. Slučajnosti. Slovenski kmetje! Pridite množstvilo, ako so Vam mar Vaše koristi! Vaši nasprotniki se množe! Združite se!

C Za šmarski okraj bo dne 19. t. m. velik politični shod pri Sv. Roku nad Šmarjem. Pristaši Kmečke zveze, pridite!

C Umrl je dne 25. m. m. v Celju c. kr. major v pokolu Franc Higersberger, star 79 let. Rojen je bil v Mariboru. Stirikrat je bil v vojski. V Rimu je bil 9 let, kjer je bil v avdijenci pri sv. očetu Piju IX. Rajni je bil vrl mož, zvest svoji katoliški veri. N. v. m. p.!

C Hmeljarsko društvo v Žalcu je zares v slabih rokah. Že več kot pet let se je šlo za prvenstveno postavo, a društvo je storilo bore malo, da pridobi savinjskemu hmelju ime na svetovnem trgu. Ni se brigalo za bodočnost, ne za sedanjo. Poljedelsko ministrstvo je bilo popolnoma krivo informirano, koliko hmelja pridelamo, in dr. Korošec moramo vedeti hvalo, da je te podatke poiskal ter jih prinesel v savinjsko dolino, da smo jih lahko pravili in javnost dobro informirali. Če bi ne imeli dr. Korošca, ampak kakega zaspanega poslanca, bi nikdar ne zvedeli za nemarnosti našega društva. To savinjski hmeljariji tudi dobro vedo, in liberalna laž je, da bi se res kak pošten hmeljar hudoval nad dr. Korošcem, ker je prinesel iz ministrstva o množini hmelja krive podatke, koje pa je zakrivila zanikernost hmeljarskega društva. Da bi dr. Korošec hidil štet hmeljevku po savinjski dolini, tega pa nihče ne zahteva od njega. Neovržena resnica tudi ostane, da društvo ni poslalo na željo dr. Vovšeka poslancem nobenih podatkov in navodil. Ko je bil sklican v to svrhu odbor, prišla sta samo dva moža k seji. Seveda se ni mogla vršiti seja, in poslanci niso dobili nobenih navodil. Kako malo podkovan in neveden je g. nadučitelj Petriček v hmeljarskih rečeh, se razvidi tudi iz njegovega poročila na skupščini našega društva, kjer se je hudoval, da mu železniško ministrstvo ni hotelo dati podatkov o množini nakladanega hmelja. To pa niti potrebljeno ni, ker trgovinsko ministrstvo izdaje vsako leto take podatke, za kar pa g. Petriček in odbor nič ne vedo. To so vam „vuditelji“ hmeljarkov! V prihodnji številki prijavimo podatke trgovinskega ministrstva. Ne verjamemo tudi g. Petričku, da se je obrnil do poslanca Berksa, naj v tej stvari interpelira. Berks bi tako prošnjo zavrnil, ker mu gotovo ni bilo za blamažo. Ti podatki se lahko drugod dobijo, žal,

da naši gospodje pri društvu o tem nič ne vedo. Društvo je v slabih rokah, za to pa sedaj kričijo nad dr. Korošcem in Vovškom, da bi zakrili svoje grehe! Zadnjič smo dokazali županu Širci njegovo nevednost, danes gosp. Petričku!

c Dobrna pri Celju. Obljubili smo zadnjič celjski vahtarci, da ji prinesemo danes par dokazov za njeno lažnjivost. Človeku se sicer gabi brskati pod gnojišču, ki ga imenujemo „vahtarea“, vendar pa smo prisiljeni to storiti z ozirom na dobrnsko nemškutarijo, kateri je poleg ptujskega motovila vahtarca edini evangel. In naj je laž tudi velika, da jo primeš lahko z roko, če jo prineseta celjska vahtarca in ptujski kramarček, dobrnski nemčurji jo verjamejo. Pač niso bili nikdar vajeni boljše hrane. Prva laž, ki jo vahtarca brezvestno — kakor vedno — pripoveduje svojim prijateljem, je ta, da so se narodni boji na Dobrni začeli s prihodom sedanjega g. kaplana. Ko bi dobrnska nemškutarija imela kaj možgan, bi se morebiti spomnila na neko veselico na pustno nedeljo pri Braunerju. Takrat je sedaj že pokojni V. — imena iz spoštovanja do pokojnega ne imenujemo — grozil v gostilni pri Orozlu, da bo Slovence tepel. Prišel je res pred Braunerjevo gostilno in tam začel razsajati. Morebiti se še spominja topliški vrtnar Pirtovšek, da sta tisto nedeljo šla z V. skupaj k Orozlu in sicer pred veselico. In tistokrat še na Dobrni ni nikdo poznal sedanjega g. kaplana, pač pa so Slovenci že poznali nemčursko surovost. Morebiti se dobrnska nemškutarija spominja tudi na to, da je pri neki veselicici, ko so bili tudi celjski Sokoli na Dobrni, isti V. Sokolom grozil z nožem. Tudi takrat še sedanjega g. kaplana ni bilo na Dobrni. Da so nemškutarji V. nazadnje ubili, bo pa nemčurjem bolj znano, kakor Slovencem. Naj si vahtarca blagovoli vse to zapisati za svoja ušesa, da bo vedela, kdo dela „nemir.“ Če še želi več dokazov, naj zopet pošle svoje urednike na Dobrno. Druga laž je ta, da bi bil g. Schreimer ustavil „Bralno društvo“ na Dobrni. Društvo je bilo ustanovljeno kakih 6 let pred njegovim prihodom. Tretja laž je ta, da bi bili na kaplani zoper toplice hujskajoči napis. Vidi se, da ljudje, ki so te laži natvezili vahtarčnim urednikom, ne hodijo v cerkev, drugače bi morali videti, da na kaplani ni nobenih napisov razven „Bralno društva“ in „Posojilnica“. Četrta laž je ta, da bi bili fantje „orgeldinarja“ vrgli med sv. mašo iz kora. G. Vogler, če imate kaj časti v sebi, popravite lažnjuvahtarco! Peta laž je ta, da je pred kratkim bilo 30 slovenskih kmetov pri g. kanoniku v Novicerki, da bi se pritožili zoper g. kaplana, da bi zahtevali njegovo odstranjenje in da bi zagrozili z odpadom od katoliške cerkve. Pri g. kanoniku ni bil namreč nihče. Mislimo, da to zadošteje! In naše nemškutarije ne oblige rudečica, ker to pri njej ni več mogoče. Za danes samo čestitamo dobrnskim „naprejbedakom“, da morajo požirati vahtarčino hrano. Sicer se še pa vidimo!

c „Neodvisni“ kmetje se imenujejo sedaj pristaši Narodne stranke v Savinjski dolini ter hočejo pod to kinko izpodriniti tla Slovenski kmečki zvezzi. V to svrhu sklicujejo sedaj za dan 17. t. m. v Žalec shod, na katerem bo dnevní red: Kdo bodi naš kmetski poslanec? Ker pri pobiranju podpisov še ni bilo jasno, kdo tiči za celo akcijo, podpisali so tudi nekateri pristaši Slovenske kmečke zvezze. Toda glavni agitatorji za ta shod v celjskem okraju so žalski odborniki Narodne stranke, predvsem krojač Plik in pa mladi ženin Kukec. In kdo še verjame, da so neodvisni „kmetje“ naslednji podpisani možje: Josip Širca, župan žalski in predsednik okrajnega odbora Narodne stranke, sladkomili Fritrich iz Kazaz, višnjevaški Lipuš, Miloš Jarnovič iz Dramelj itd., sami stebri novo osnovane liberalne stranke. „Neodvisni kmet“ je postal sedaj tudi baron Wittenbach, graščak Šauer in pa posilinemški pek Janič, koje ime nam je znano posebno iz zgodovine celjskega okrajnega zastopa. Opozarjamо somišljene, da ljudstvo poučijo o tem shodu, za katerim se je zopet „po ovinkih“ skrila mlada liberalna stranka. Kdor pa gre na shod, naj si ne veže rok. — Kmečki zaupni shod se bo vršil dne 19. t. m. v Celju. Tam se bo postavil kandidat Slovenske kmečke zvezze. Nedeljski shod je spletka liberalne stranke, da bi zanesla neslogo in zmešnjavo v vrste kmečke stranke. Pozor torej!

c Trboveljska okolica. V našem okraju prireja Narodna stranka shod za shodom. Liberalni doktorji govorijo o kmečkem in delavskem vprašanju, da jim že sape zmanjkuje. Slovenski kmet in zavedni delavec pa se jim smeji za hrbotom in dela svoje opazke. Do trboveljskega in hrastniškega shoda dne 3. t. m. so še imeli nekateri ljudje nekaj zaupanja do te stranke; ko so se pa na teh shodih združili liberalci in socialdemokrati v bratski ljubezni, od tedaj je izgubila Narodna stranka vsako zaupanje pri kmetih. Človeku se že gabi, kako liberalni doktorčki Narodne stranke skačejo okoli rudarjev — in vendar se prej niso nikdar brigali za nje — kako se sladkajo slovenskemu kmetu, češ, da prejšnji njegovi voditelji niso za njega storili ničesar. A mi bi vas prašali, zakaj pa niste delali za kmeta vi, ki imate sedaj med in mleko na jezik? Zakaj niste šli že prej m d ljudstvo? Ni-li res, za to, ker kmeta niste potrebovali? Ali sedaj, ko so dobili kmetje po prizadevanju svojih poslancev v novi volilni postavi večje pravice, sedaj bi vam bili kmetje dobri, da bi se ž njihovo pomočjo vspeli na političen vrhunec. Pa pri slovenskem kmetu ste se docela zmotili; če vam gredo rdečkarji na lima-

nice, prosto njim! A vsak zaveden kmet dobro ve, da je njegova moč in konečna zmaga le v Kmečki zvezi, ki se je ustanovila pri nas, zakaj le ona se bo in se bo tudi morala potegovati za njegove težnje, sicer preneha biti kmečka zveza. Za to se bode tudi vedno držal kmečkega glasila „Slovenskega Gospodarja“, ki se že 41. leto poteguje in branji njegove pravice. Kakšen prijatelj kmetov je Narodna stranka, kaže zadnja štev. „Narodnega Lista“, ki vsakega pristaša Kmečke zveze, ki ravno ni kmet, bodisi profesor, doktor, ali duhovnik, zaničljivo in ironično imenuje „kmeta“. Če tako sklepate, potem ne smete med kmete tudi vi, ki ste učeni doktorji in koncipijenti, ker sicer se vam je bati, da postanete „kmetje“ tudi vi. Mislimo, da velja enaka mera za vse! Za to le bolj premišljeno in logično! Prihodnjo nedeljo 17. t. m. ima Narodna stranka svoj javni shod na Zidanemmostu, da si še pridobi ondotne rdečkarje. Brateca Cobala menda niste pozabili povabiti! Dober tek! Zadnjo nedeljo je farbal hrastniške rdečkarje Čobal pri Ačkunu. Prej zaprti „poštenjakovič“ in vodja rdečkarjev, sedaj „narodnjakovič“ g. Johan Mlaker pa še vedno sestavlja občinski zapisnik volilcev. Tudi dober tek!

c Smešnica. Rudar A: „Tovariš! To je bil zadnjo nedeljo shod v Trbovljah in Hrastniku! So pa tudi res učeni in prijazni ti doktori, samo, tako nekateri pravijo, preveč liberalni so. — Rudar B: „Bež no, prismoda! Liberalni! „Nabiralni“ doktori so, ker so hoteli pri nas rudarjih nabirati glasove za prihodnje volitve!“

c Žalski liberalci iščejo našega dopisnika, ki je g. nadučitelju Petričeku v 9. štev. našega lista vest izprševal. A besnost jih je oslepila in zaletavajo se v „Narodnem Listu“ na neke „med Žalcem in Petrovčami potuječe gospode.“ Mladi, le bodite mirni. Naše uredništvo vam jamči, da se motite. Naš list ima dopisnike tudi v vrstah nepotujočih Petrovčanov. Ti nam bodo gotovo v doglednem času poročali o vašem prihodnjo-nedeljskem volilnem shodu v Žalcu. Živeli vrli dopisniki!

c Liberalna stranka v Laškem trgu. Zadnjo nedeljo je bil tukaj shod Narodne stranke. Govorili so J. Dobršek, pisar v pivovarni, odvetnik dr. Karlovšek, ki je tokrat prišel na lastne stroške semkaj in pa mnogobesedni dr. Kukovec. Govorili so in seveda hvalili svojo stranko. Proti koncu govora se je dr. Kukovec obregnil ob Kmečko zvezo, da je ona le pesek v oči kmetom. Na to mu je zaklical zaveden kmet: „Pa Kmečki zvezni in zavzemam vseč, kot celjski Narodni stranki.“ Pristaši so kmetu pritrjevali s klici: „Živelja Kmečka zvezza!“ Dr. Kukovec je prišel v hučo zadrgo, postal je rudeč in skoraj bi ne mogel naprej. Kmetje so mu potem očitali še, da jih hoče za ušesa vleči in zakaj ne dela skupaj z drugimi na katoliškem stališču. Pri razpustu so klicali pristaši Kmečke zvezze: Živelja Kmečka zvezza!

c Sv. Peter v Savinjski dolini. Dovolite, g. urednik, nam šentpeterskim občanom enkrat malo več prostora v vašem cenjenem listu, in prosimo že naprej, nikar našemu dopisu škarje kazati. Radi namreč prebiramo priljubljenega nam „Slovenskega Gospodarja“ in se zanimamo za gospodarski in politični boj, katerega bije krščansko slovensko razumništvo za obstanek in napredek slovenskega kmečkega ljudstva. Pozdravljamo iz vsega, navdušenja polnega srca ustanovitev Slovenske kmečke zvezze, ker dobro vemo, kakšnega pomena je dandanes združevanje. Pa tudi mi ne držimo križem rok, ampak delujemo vsak po svojih močeh v prilog našim voditeljem. Pristopili budem v obilnem številu k Slovenski kmečki zvezi, da budem tako v združenju kmetje slovenskega Štajerja z lahkoto zmagali s vraga, katerega takorekoč (pod raznimi krinkami) kar mrgoli. Ako se primemo vsi gesla: „Z združenimi močmi“, budem v doglednem času imeli sonvraga pri naših nogah premaganega na tleh. Zato pa vsi občani na noge, vsi za enega, eden za vse. Naznaniči Vam pa moram, g. urednik, tudi nekoliko našega delovanja iz zadnjih let, odkar se je namreč prerodil: „St. Peter im Sannitate“ v krasni „Sv. Peter v Savinjski dolini.“ Ustanovilo se je „Gospodarsko kmetijsko bralno društvo“, katero vrlo deluje in se že tudi uspehi kažejo, kar s posebnim veseljem opazujemo. Premenilo se je tudi „Freiwillige Feuerwehr“ v „Prostovoljno gasilno društvo“, katero sicer vrlo napreduje, pa bi vendar lahko še boljše. Staro pokopališče in zidana ograja okoli cerkve se je lepo osnažila in tudi zvonik je dobil nov klobuk, s katerim se ponosa sedaj kakor fant od fare. Tudi petelina smo si kupili na streho. Kadar z veseljem pa se oziramo na petelina na cerkveni strehi, s takim studom poslušamo liberalnega petelina, katerega evangelij je „Slovenski Narod“ in „Narodni List“. Ne vemo, kako pridemo mi krščanski slovenski gospodarji do tega, da nas liberalen „Narodovec“ s svojim „Narodom“ izziva.

c St. Jurij ob Taboru. Dne 3. t. m. je politično društvo za vranski okraj priredilo shod, na katerem je govoril župnik o koristi in potrebi organizacije kmečkih slojev. Skrajni čas je, sedaj po volilni reformi z organizacijo pričeti pred volitvo državnih poslancev. Kdor bodi naš poslanec? Kdor ima zmožnosti in sreča za to! Kdor pa hoče izmed za to sposobnih dobiti naš glas, mora priseči na kmečki gospodarski program, kojemu mora posvetiti vso pozornost in vse moči. Poleg tega so mora zavezati, da se bo potegoval za naše verske in narodne svetinje. Govornik je zavrnil običajna očitanka: kaj ima vera s politiko opraviti? duhovnik

spada v cerkev in se nima v politiko vtikati; vera spada v cerkev. Slednjič je povdarjal, kako vlada Slovencem narodni kruh reže. Povdarjal je, da ta trojna točka sestavlja program Slovenske kmečke zvezze in da mora naš kandidat ta program sprejeti. Slednjič je za vzgled onemogočil velikega naroda brez organizacije omenil tužno stanje francoskih katoličanov in za vzgled vzorne organizacije katoliški centrum na Nemškem. Med poslušalci je bila „Narodna stranka“ precej zastopana, in dobil je besedo načelnik okrajnega odbora te stranke, koji je pa končal svoj govor med velikim hrupom naših mož. „Narodni List“ poroča o tem shodu v Št. 10 s št. stavki. Značilno je, da v tem poročilu niti jeden stavki ni resničen. Evo: Pomota je, da je bilo zborovanje v župnišču. — O „sijajnem uspehu“ „Narodne stranke“ so se takoj naši možje in po shodu tudi pristaši ove stranke nelaskavo izjavili. Potem župnik ni hmeljarjev razčilil, ker ni reklo, da med njimi ni sposobnega človeka. Slednjič nima župnik 19. t. m. v Celju shoda, in tudi ne bo strmečemu svetu oznanil, kdo bo njegov kandidat, ampak zaupniki se bodo na ta dan sklicali in brez njega kandidata postavili. Konečno je debela neresnica, da je župnik pogorel. Slab spomin imajo gospodje narodne stranke, ker trdijo v „Slov. Nar.“, da ni prišlo do resolucije. Dopisnik morda to sam verjame. Kaže se v dopisu, da resolucije ni dobro prebral. Resnica čez vse.

c Smartno na Paki. Za načelnika požarne brambe je izvoljen zopet gosp. Jožef Zagradnišnik in gosp. Janez Bizjak za podnačelnika. Društveni odbor ostal je stari.

c Polzela po volitvah. Vojska je slavno končana. Občina ostane v slovenskih rokah. Kako bi to bilo tudi drugače mogoče v sredi slovenske Savinjske doline? Res je, da nas Savinja zasiplje, pa ako Bog da, zasula nas še pa ne bo tako hitro, kakor si nekaj naših omahljivcev in nasprotnikov misli. In vendar je bila nevarnost večja, kakor si je marsikateri zaspal misli. Dolgo se je pripravljala nemčurska stranka. Eno leto čez dobo je posloval stari odbor. Delali so med tem strastno, in kolikor mogoče tih, a še vse premal, prišel je glas do nas volilcev, potem ko so začeli, celo među nami kmeti agitirati, in smo se v zadnjem času vzdramili in malo poagitirali, pa je prišlo toliko volilcev, da smo se čudili, ker so jih oni tedne in meseci skupaj spravljali. Po nobenih volitvah še ni bilo na eni strani tolikoga veselja in navdušenja, in na drugi strani take poparanosti, ježe in osramotjenja! Toda ne veselimo se samo, ampak sodimo mirno. Te volitve so nam dober nauk. Prihodnokrat moramo zmagati še bolj sijajno, da bomo za vselaj odvzeli sovražnikom upanje na zmago. Toliko neznačajnosti, bojazljivosti in omahljivosti, kakor tokrat, nikdar več! Prihitele so nam na pomoč bratje iz sosednih Braslovč in iz Št. Petra. Vsa čast jim! Celi dan so tukaj vztrajali — a mnogo domačinov, posebno najbližnjih, iz vasi polzeljske, je doma ostalo, ali pa, kar nas je še bolj v srce zbolelo, glasovalo z našimi nasprotniki. Kako se je nekaterim glas tresel, seve odpadnikom! Videlo se jim je, da v srcu drugače mislijo, da sami sebe obsodijo — bilo jih je sram! Nočemo imen zapisovati, čeravno nam v pero silijo, ker se nam reveži smilijo in upamo, da jih nikoli več ne vidimo v sovražnih vrstah. Ako bi se pa to kedaj zgodilo, pridemo pa potem z imeni na dan. Ne moremo tudi lahko pozabiti, da je oddala vdova rajnega Konrada Paverja pooblastilo Nemcem! K sreči je bila uzorna edinost med domačini! Saj bi bilo pa tudi neodpustljivo, se v takem važnem trenutku cepiti. Smejali smo se iz srca, ko so neke osebe okoli volilcev prvega razreda plazile z ponižno prošnjo: „Samo Edlhoferja nam dajte noter!“ Pa naši volilci so stali kakor skala. Čast jim! Par krepkih jim je povedal eden naših volilcev. In niti enega nasprotnika nismo spustili v narodni občinski odbor! Taka odločnost je vse hvale vredna. Sedaj si bomo izmed izvoljenih mož še poiskali župana po naši želji in pa občinskega tajnika, ki bo naše gore list, in ki bo slovenski uradoval. Nasprotnikom pa v slovo: Kličete nas na boj! Kolikorkrat vam draga, vsikdar boste sijajano pogoreli. Živelja slovenska Polzela! Več volilcev.

c St. Pavel v Sav. dol. Umrl je dne 7. t. m. previden s sv. zakramenti vobče spoštovani kmet Franc Šibila v 71. letu svoje starosti. Bil je vzor skrbnega gospodarja, več let vesten cerkveni ključar in velik dobrotnik podružne cerkve sv. Marije Magdalene. Mnogoštevilno spremstvo od blizu indaleč pokazalo je, kako priljubljen je bil. Blag mu spomin!

c Vransko. Ob mesečnem sestanku mladeničke zvezze so za volilni sklad darovali: Brišnik Mihael 1 K; Brdnik Simon 1 K; Kumer Mihael 2 K; Sevniki Matija 2 K; Žganek Franc 1 K. **c Št. Jurij ob juž. žel.** Katoliško bralno društvo představilo „Sv. Cita“ s petjem in z govorom o novi volilni postavi. Posebnih vabil se nehode razpoložilo. Vsi přijateli društva, kakor gostje z sosednih župnih, dobro došli! — Katoliško bralno društvo proda prav poceni popolnoma nove tamburice za celi tamburaški zbor. Proda radi tega ker ima tamburice za dva velika zbor! Za bralna društva, ki se hočejo priskrbiti tamburaši imajo sedj ugumno priliko. — Zvezna trgovina v Celju poslala je po narocišču g. f. f. Š. I. našemu kat. bral. društvu 5 krasno vezanih knjig. Nepoznemu darovatelju lepa hvala!

Brežiški okraj.

b Zdole pri Kozjem. Smrt zajcem, tako vpijeno kmetje v zdolskem in kozjanskem okraju. Ta preklicana dolgouha mrcina je tudi pri nas v tej hudi zimi oglodalna tretjino vseh sadnih dreves.

upati je, ako sadjar pregleduje svoja uničena drevesa. Mnogo dreves je popolnoma uničenih, ker jim je nesrečni zajec pol metra na visoko oglodal vso skorjo krog in krog. Samo na posestvu gospoda Verstoška v Kozjem je uničenih nad 30 dreves, koliko pa drugim. Kmetje, — sadjarji, na noge in napovejte hudo vojsko dolgouhastemu škodljivev! Do vojske in zmage boste pa prišli, ako ste složni med seboj in ako na dan volitve oddaste svoje glasove onemu možu, ki pozna vaše težnje. To upamo, da se bode zgodilo. Novozivljene poslance bi pa prosili, da naprej vse svoje sile, da dosežemo nov lovski zakon v korist nam kmetom in ne le grajsčakom in mestni in tržki gospodi. Kmet redi zajca, ne gospoda in tako bi naj imel tudi kmet pravico zajca ubiti, kje ga dobi. Naš klic je: „Smrt zajcem“ in od tega ne odjenjamo.

Več kmetov.

b Kozje. Gospodarsko bralno društvo je imelo dne 10. sušca po večernicah mesečno predavanje, katerega se je udeležilo čez trideset samo vrlo narodnih mož in mladeničev. Predavanje je imel č. g. kaplan Ivan Lah, ki je govoril o tlaki in tlačanstvu in njenem stališču, potem o složnosti kmetov volilcev in o programu Kmečke zvezne. Na to je prebral vse važnejše točke iz pravil Kmečke zvezne in navduševal k pristopu k nji. Povdralj je, naj bi se pridno udeleževali shodov. Drugo predavanje je imel M. P. o sadjarstvu ter razjasnil sedanje postopanje po sadowosnikih. Pojasnil je na kratko vse glavne točke, kako se drevje snaži in obrezuje, kako se izrezavajo pokvarjenja dela dreves, kako se naj drevje sadi, lepo odgojuje, in gnoji. Tudi zajeca, kvarljivec se je dotaknil. Nazadnje se je spomnil na letošnji mraz in pozebo trsa, kako bi se naj ta letos rezal. Vsi poslušalci so bili zadovoljni. Razni govorniki so že tudi obljubili svojo pomoč, ki bodo časoma prišli vsi na vrsto. Samo vi, ljubi kmetje in mladeniči, le udeležujte se pridno mesečnih predavanj! V kratkem bomo tudi predstavljal gledališko igro, katero še že izveste. — Kmetijska podružnica je zborovala dne 24. svečana v Polju in 3. sušca v Koprivnici. Povsod je bila udeležba mnogobrojna. Le tako naprej za pravstvo in omiku kmečkega stanu. — Dne 7. sušca ob četrtni na eno plaval je nad Kozjem zrakoplov, ki je plul z vso hitrostjo od severne strani proti južno zahodni strani.

b Volilni shod „Kmečke zvezne“ v Rajhenburgu se je vrlo obnesel. Če tudi se bodo vršili širje volilni shodi zaporedoma v raznih okolicah rajhenburške fare, udeležilo se je shoda blizu 200 kmetov s širimi župani. Med kmeti je bilo mnogo takih, ki so do zdaj vedno volili z liberalnimi tržani, a na tem shodu so sklenili za vsikdar dati liberalcem slovo. Čast njim, saj so dobre duše, a preslepljeni so bili po liberalnem županu Kuneju in gostobesednih tržanih. Kaplan Tratnik je govoril o novi volilni postavi, ekonom Cerjak o programu „Kmečke zvezne“, domači župnik pa o programih raznih drugih strank, o slepilnem oružju liberalcev: kmet naj kmeta voli, farjev, dohtarjev ne in o cerkvenem premoženju. Kmetje so mirno sledili govorom in sklenili, da vsi pristopijo h „Kmečki zvezni“ in volijo edino le kandidata „Kmečke zvezne“, naj si bo kmet ali gospod. Sklenila se je tudi rezolucija v tem smislu. S trikratnim živjo na sv. očeta in cesarja, kateremu gre hvala za novo volilno postavo, se je zaključilo zborovanje. „Narodna stranka“ se je pod vodstvom krčmarja Glasja udeležila zborovanja, a ni smela razgrajati in je obmolknila, ko ji je predsednik potisnil nagobnčnik na jezik na podlagi nove volilne postave.

b Bralno društvo v Piščeh priredi v nedeljo 17. marca t. l. poučevanje o pravilni rezativi vinske trte in sploh v obdelovanju vinogradov, kar bo predaval potovni učitelj g. I. Bellé po prvi maši v šoli. Ravnost tisti dan po večernicah ima Bralno društvo tudi občni zbor s sledenjem vzpredom: 1. Nagovor predsednika. 2. Poročilo blagajnika v tajniku. 3. Sprejem novih usud v pobiranje udnine. 4. Raznotrosti. K obilni udeležbi vabi — odbor.

Književnost.

Ljudska knjižnica. Neštetokrat se je že izražala želja po dobrem, zlasti povestnem beriju za naše ljudstvo. Vsi trije katoliški shodi so sprejeli resolute, ki pozivljajo pisatelje in druge sposobne osebe, naj vse store za pomnožitev, oziroma razširjanje dobrega beriva. Ta klic, zlasti po dobrih povestih, je pa tudi popolnoma upravičen. Naše ljudstvo se je zadnja leta v izobrazbi silno povzdignilo; vse bere in veliko bere. In ti pridni bravec v par letih lahko preberi vse knjige slovenskega slovstva. In potem prihajajo in prosijo novih knjig. Ali ni žalostno, da jim nimamo več kaj v roke dati? Zato je bil skrajni čas, da se temu odpomore. „Katoliška bukvarna v Ljubljani“ se je odločila, da odpravi ta nedostatek in zato je začela izdajati „Ljudska knjižnica“. „Ljudska knjižnica“ bo svojo nalogo kolikor mogoče spretno izvršila in nudila slovenskemu ljudstvu za mal denar najboljšega zabavnega beriva v izobilu; prinašala bo izvirne pa tudi iz drugih jezikov prevedene povesti, ter ustrezala v vsakem oziru svojemu namenu. Slovenci smo imeli, odkar smo se na redno vzbudili, že nekaj „ljudskih knjižic“, „narodnih bibliotek“, „slovenskih knjižic“, tudi „klasja iz domaćih logov“ itd., pa vse te zbirke so prej ali slein prenehale. Ali tudi to novo podjetje čaka nagla smrt? Kako ga bo sprejelo slovensko ljudstvo? „Ljudska knjižnica“ ni nastala iz dobičkaželjnosti (treba je le pogledati ceno); tudi nismo pričeli to delo z malim trudem, pač pa z velikimi težavami in ogromnimi denarnimi žrtvami; nismo in ne bomo štedili ne truda ne denarja, da zadoščamo živi potrebi in ustrezamo splošnim zahtevam slovenskega naroda in njegovih

prijateljev. Te-le tri lastnosti bo imela „Ljudska knjižnica“: Prinašala bo vseskozi zanimivo berivo; krščanstvu sovražnega, izpod takljivega ne bo nič sprejela v svoje predale, dasi tudi ne misli biti preveč ozkosrčna; z lično obliko bo združevala najnižjo ceno. Na videz si je začrta ozke meje, v resnici pa bo vodila svoje čitatelje širom sveta ter jih v prijetni obliki seznanjala z življenjem in trpljenjem tujih narodov v sedanosti in preteklosti. Pisatelji naši in tuji so napisali toliko lepega, čistega, umetniško dovršenega, da nam ni treba segati po umazanem berivu, ki draži samo radovednost in kuži domišljijo mladine. V lepi obliki bistriti glavo, blažiti srce, krepiti voljo, to namerava „Ljudska knjižnica“. S temi cilji bo pa tudi najbolje pospeševala pravo omiku Slovencev. In tako trdnio upamo, da bo „Ljudska knjižnica“ v vsaki hiši in da njeni snopiči ne bodo ležali nerazrezani po policah, ampak da se bodo z veseljem prebirali in potem skrbno hranili v domači, družinski knjižnici, ki naj bi jo imela vsaka družina. Vsak seštek je preračunan na tri tiskovne pole t. j. 48 strani in bo veljal 20 vin., po pošti 22 vin. Na mesec bosta izšla dva taka snopiča. „Ljudska knjižnica“ se bo pošiljala le onim, ki bodo plačali vsaj 10 seštekov naprej ali osebno ali po položnici, katera bo prvemu in vsakemu desetemu seštku pridejana; za 10 seštekov naj se pošlje K 2.20 s poštnino vred. Ustavilo se bo dopošiljanje z onim seštkom, s katerim poteče naročnina. Vsa naročila naj se naslovijo na „Katoliško Bukvarno“ v Ljubljani. Sedaj pa na delo, prijatelji lepe knjige! Razširite „Ljudsko knjižnico“ v zadnjo kočo; naj zlasti ob dolgih zimskih večerih čitanje njenih mičnih povesti blaži srca, vedri duha in dviga omiku našega vodoželnega ljudstva! Današnjemu listu prilagamo naročilno dopisnico za „Ljudsko knjižnico“. Kdor si jo hoče naročiti, naj napiše svoj natančen naslov in prilepi znamko za 3 vinarje.

Najnovejše novice.

V Stari vasi pri Vidmu se je pojavil legar. Do sedaj je bolezen omejena samo na eno hišo, kjer sta bolni dve osebi.

Iz Trbovelja. Umril je 49letni posestnik in rudarski pažnik Ivan Dergan. — Ponosrečil je 9. t. m. v jami rudar Smodič. Vsula se je nanj plast premoga, v par trenutkih je bil mrtev. Zapušča ženo s 6 otroci. — Rudniški ekonom Lapornik je kupil v Trbovljah Pirnatovo hišo. — Fotograf Birolla se je preselil v Zagorje na Kranjsko. — Uradno zapečatili so socialdemokratski konzum na Vodah. Dolga je baje 14.000 K. Vodja konzuma, Rinaldo, je stopil v službo kot kovač v električni centrali. Tako je splavala po Savi zadnja sled nekdanje socialistične slave. — Shod Narodne stranke se je vršil dne 3. t. m. pri Fortejo na Vodah. Čudno prijateljski so nastopili kot govorniki dr. Gosak, dr. Karlovsek in tukajšni socialistični kandidat Čobal. Drug ni dobil besede. Veselilo bi nas, če bi „narodna“ stranka tudi res kaj storila za narod. Pa kakor se kaže, bo vse njeni delo v tem, da spletkarji pri volitvah proti Kmečki zvezzi. — Zanimivo bo pri nas volilni boj, ker bodo nastopile s svojimi kandidati štiri stranke. Večino glasov dobi Kmečka zvezda, ker je delavstvo po številu preslabo, da bi nastopilo s svojim kandidatom in bo oddalo glasove kmečkemu poslancu. — Sv. misijon, ki je bil lansko leto zavoljo legarja odpovedan, bo letos od 17. do 26. t. m. Vodili ga bodo o. jezuiti iz Ljubljane.

Sv. Barbara v Halozah. V ponedeljek 11. t. m. je umrl gospod Bogomir Ulrich, bivši oskrbnik borilskih grajsčin, sedaj posestnik v Cirkuljanah. N. v m. p.!

Velikanedelja. Tu se bo obhajal sv. misijon od 20. do 27. t. m. pod vodstvom č. gg. misijonarjev iz Celja.

St. Jurij ob juž. žel. V nedeljo dne 10. t. m. imela je Narodna stranka pri nas svoj javni ljudski shod. Ni vredno o tem mnogo poročati, ker se je na drugih shodih te stranke že itak večkrat govorilo kakor tukaj. Fridrik je razvijal dolgovzni program Narodne stranke, da smo se ga že vsi naveličali. Obljuboval nam je toliko, kakor da bi imel vso oblast v rokah. Za njim je dr. Kukovec govoril po svoji navadi proti Kmečki zvezzi; in da je bil njegov govor popoln, je zasolil par gorkih duhovnikom. Hvali Narodno stranko in priporoča kandidata, katerega bode Narodna stranka postavila. Ves utis celega shoda tudi pri pristaših so pokvarili govor cestnega Jožeka, učitelja Kvedra, ki je govoril celo zoper svoje stanovske brate, in sicer je dejal, da se za to med nami širijo nemčurske šole radi pomanjkanja zmožnih učiteljev. Nazadnje je govoril H. Osel goriški, ki se je pa svoj govor tako slabo naučil, da mu je moral učitelj Čulek s sulfiranjem pomagati. Predsednik zborovanja je bil močni Čulek. Zbral se je bilo krog 200 radovednih ljudi, možkih in žensk. Prišli so vsi tukajšni pristaši Narodne stranke in so po vzgledu župana Urleba prav pridno ploskali, tudi tedaj, ko ni bilo potreba. Da se je po celi dvorani slišalo ploskanje, za to so pa trije Celjani vzadaj ploskali (seveda sami), kajti drugi kmetje so ostali popolnoma mirni in so obsojali le neslane napade na Kmečko zvezzo in se popraševali, kaj da Narodna stranka ne govoriti ničesar o tem, kakšno stališče zavzema proti veri; kajti izjava dr. Kukoveca je bila samo pesek v oči, izjava cestnega Jožeka pa tako nerodna, da

je ni nikje upošteval. G. doktor iz Celja, saj Vas poznamo kmetje, pustite nas rajši pri miru, mi že znamo sami misli, ni treba, da boste vi hodili učit, kako moramo misli. — Narodna stranka je izobesila pri nas velikanske plakate pod tvrdko „neodvisni kmetje.“ Tam je veliko število kmetov podpisanih. Kako so se ti podpisi dobili, vam povem dva vzgleda, ki jih lahko dokažemo s pričami. K enemu našemu kmetu prišel je župan ter mu je rekel: Ali si za to, da kmet kmeta voli, podpiši se! In sedaj je proti svoji volji na plakatu, on je namreč pristaš Kmečke zvezde. Drugi je pa izjavil, da sploh ni nikoli podpisal ničesar in hoče celo zaradi tega tožiti. Glejte, glejte, tako nam pomaga Narodna stranka množiti naše vrste!

Farbarija Narodne stranke. V Celju in v celiem čeljskem volilnem okraju so nabiti lepaki, ki vabijo neodvisne kmete na shod v Žalec dne 17. t. m., da tam postavijo kandidata, ki mora biti katoliškega prepršanja in hmeljar. Spodaj je natisnjeno kakih 40 imen raznih posestnikov vseh vrst: Nemcov, Štajerčančev, pristašev Narodne stranke in Kmečke zvezde. Kdor to boste, ve takoj, da te klobocije ni nihče drugi skupaj spravil, kakor voditelji Narodne stranke. Imen sicer niso dali tiskati na lepak, ker bi se vsak kmet vabil smejal. Pač pa pošiljajo po pošti svojim zaupnikom posebne oklice, in na teh so podpisani pravil sklicatelji žalskega liberalnega shoda, slediči možje „katoliškega prepršanja“: Širc, dr. Karba, Lipuš, Čulek, dr. Božič in spodaj dr. Kukovec. In ti trdijo, da hočejo postaviti za kandidata moža katoliškega prepršanja. Menda vendar ne boste noben pameten kmet tako slep, da bi šel tem možem na limanice.

Listnica uredništva.

Črešnice: Bi samo duhove razdražilo: — Rajhenburg: Žaljivo, tožljivo. — Sv. Bolbank: S tem samo ljudi opozorimo. — Izpod Oljške gore: Tudi od nasprotni strani dobili dopis, do ti ne res. Se bomo še natančneje informirali. — Luče nad Celjem: Taki dopisi samo razburjajo, dajte se poslužiti postavnih potov. Bo pomagal. Pozdravljeni. — Prevorje: Na zaupnem shodu se bo lahko o tem prosto govorilo. — Piršenberg: Podpis nečitljiv. Kako ime? Prosimo pojasnila. Sicer pa vas opozarjam, da popravek ni pravilen, vkljub temu ga hočemo, v kolikor je stvari, objaviti. — Ljutomer: Ali imate priče? — Sv. Barbara v Halozah: Takih zasebnih stvari ni lepo vlačiti v javnost. Primite ga na gospodarskem in političnem polju. — Sv. Martin ob Paki: Hvala lepa za priznanje. Prosimo le poročite! Pozdrave! — Ščavnica, Obrež: Za štev. prepozno, prihodnjih!

Loterijske številke.

Dne 9. marca 1907.

Gradec	42	58	28	43	86
Dunaj	90	36	5	35	22

Vzajemna zavarovalnica zoper ogenj na Ljubnem
sklicuje svoj

redni letni občni zbor

na dan 20. marca t. l. ob 10. uri dopoldne v gostilni Ivana Ermencu.

V s p o r e d :

- Pregled in odobrenje letnega računa za l. 1906.
- Določitev letne plače za poslovanje.
- Prememba pravil §§ 22., 32. in 57.

Ako se prvič sklicanega občnega zборa ne udeleži zadostno število udov, se vrši isti dne 21. marca ob 10. uri istotam in z istim spredom.

174 1

Načelnik: J. Kopuščar.

Vabilo

na

VII. redni občni zbor

Slovenske posojilnice pri Sv. Benediktu v Sl. g.

Ker se dne 10. sušca t. l. ni zbralo zadostno število zadružnikov, se bodo isti vršili dne 24. sušca t. l. popoldne ob 3. uri v posojilnicih prostorih in sicer ob vsaki udeležbi.

Dnevní red:

- Poročilo načelstva.
- Poročilo nadzorstva.
- Odobrenje računa za l. 1906.
- Citanje revizijskega poročila „Zadružne zvez“ ter ukrepi glede istega.
- Razni predlogi.

182 1

Načelstvo.

Zahvala.

Najprisrčnejšo zahvalo za izkazano tožbo in sožalje povodom bolezni in smrti svoje drage matere, oziroma stare matere in tašče Marije Lipovšek, izreka vsem sorodnikom in znancem ter vsem, ki so dragorajno spremljali na božjo njivo.

Rodbina Samčeva na Ložnici pri Celju.

Kovaškega učenca 14 do 16 let starega, močnega, takoj

MAL TOZMANILA.

Vsaka beseda stane 2 vin.

Ti inserati se s jmeno samo proti predplačilu. — Pri vprašanjih na upravnosti se mora priložiti znamka za odgovor.

Štampilje

iz kavčuka, modela za predtiskarje, izdeluje po eni Karol Karner, zlatar in graver v Mariboru, Gospodska ulica št. 15.

Pomočnike za stanovanje in dobro plačo sprejme takoj J. Lančič, kleparski mojster v Gor. Radgoni. Tudi učenci se sprejmejo. 154 8-3

Šafar, kateri je izurjen v trsnici in amerikanskih nasadih se sprejme. Kje, pove upravnosti. 155 2-2

Hiša s 4 stanovanji, 1 majhna trgovina, studisce, gospodarsko poslopje in vrt za zelenjavno se po ceni proda. Izplačati je 1400 gld. Študentico pri Mariboru. Gornje Radvanske cesta 36. 161 3-2

Zdravo dojko sprejme takoj gospa Klug, Sofienplatz 2 nad. Oglasiti se je od 1.-2. ure. 134 2-2

Pridnega učenca sprejme v trgovino z mešanim blagom Jož. Farkaš pri Sv. Juriju ob Ščavnici. 165 2-1

Declica, 14 do 16 let starca se sprejme za svojo. Naslov pri upravnosti. 172 1

Nova hiša se proda z 2 sobami, kuhinjo, klejjo, gospodarskim poslojem, velikim vrtom za zelenjavno. Ma ibo, Fraustauderstrasse 267. 1100 gld. je takoj izplačati, 1200 gld. pa ostane. 168 1

Učenca, pridnega in poštenega, spajme g. Nerat, čevljarski mojster v Mariboru, Koroška ulica 18. 1

Učenec iz poštene hiše se takoj sprejme v trgovino mešanega blaga pri Jos. Sorko, trgovcu na Bregu pri Ptaju.

Organist in cerkvenik se takoj sprejme v Stoprah, pošta Rogatec. Prednost ima samičen cecilijanec, ki se naj osebno predstavi. 127 3-3

Za organista in cerkvenika se sprejme vzgleden pošten mlačnič, rokodelec ima prednost. Kn. šk. župni urad Sv. Marija Brezno nad Mariborom. 122 3-3

Mlad trgovski pomočnik dobro izvežban mešane trgovine vojaščine prost želi svojo službo premeniti. Naslov pri uprav. 119 3-3

Posestvo se proda pod Pilštanjom pol ure od Kozjega na ravnini ob cesti. Velika hiša s 4. sobami in kuhinjo z opeko krita, gospodarsko poslopje v primerem stanu, primerno za kako rokodelstvo ali trgovino. Cena je 1500 gld 700 ostane, druge premerne plače. Kdo kupca pozve s katerim se bo pogoda sklenila, dobti petdeset kron, kdo hoče naj mi piše. Kdo hoče pogledati naj vpraša pri Vincencu Lah v Pilštangu. 120 3-3

Organist in cerkvenik se srejme s 1. učniščem pri Sv. Jederti nad Laškim. 156 3-2

40.000 rožja rup. port I. vrste, več tisoč rup. port II. vrste za vkorječenje, in lepega vkorječenega divjaka proda. Franc Brčko, posest. pri Sv. Petru na Železnem Mariboru. 134 2-2

Gostilno in mlin želim debiti v najem ali kupiti ali pa sam mlin ali tudi simo gostilno, kdo nimam vse skupaj. Karl Videtšek, posestnik mlina v Pečovniku pri Celju. 137 2-2

Mlin na vedno jedankomočni vodi pri Sv. Petru na Železnem Mariboru je na prodaj. Naslov pri upravnosti. 145 2-2

Učenca, pridnega in zanesljivega, sprejme Simon Mayer, krojaški mojster v Mariboru, Koroška ulica št. 102. 146 2-2

Kot major s 8 ljudmi išče kako službo v poljedelstvu dober izkušen major. Naslov pri uprav. lista. 148 2-2

,CROATIA'

edina hrvaška zavarovalnica, osnovana od občine svobodnega in kr. glavn. mesta Zagreba.

,CROATIA', osnovana na temelju vzajemnosti, sprejema v zavzemanje preti pozaru in vpepelitvi po blisku nepremičnine vsake vrste: hiše, gospodarska poslopja, tvornice, mline itd. ter premičnine, kakor: hišno opravo, gospodarsko orodje, opremo, stroje, blago, žito, blago v trgovinah itd. po tako ugodnih pogojih in nizkih cenah.

Vsa pojasnila daje: Pedružnica ,CROATIA' v Trstu, Corte št. 1.

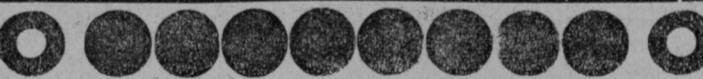

Dr. Ferdinand Müller

naznanja, da je otvoril

107 3-3

odvetniško pisarno v Celovcu, Kramergasse 1.

Pozor,
kmetje in fantje!

V moji lekarinski praksi, katero izvršujem že 25 let, se mi je posredilo s časoma iznajti sredstvo za rast brsi in las, proti izpadanju las in za odstranitev prhlja (lusk) na glavi, to je

Kapilar st. I.

Cena je (franko na vsako pošto): 1 lonček 3 K 60 v, 2 lončka 5 K. Prosim, da se naroči samo od mene. Naslov je: P. Jurišč, lekarnar v Pakracu, Slavonija. Denar se pošte naprej ali s poštnim povzetjem. 5-5

Kuverte

priporoča
tiskarna sv. Cirila
v Mariboru.Vabilo
na
občni zbor posojilnice v Vitanjiregistrovane zadruge z neomejeno zavezo
v soboto, dne 23. marca 1907 ob 1. uri popoldne
v lastni hiši.

Dnevni red:

- Poročilo nadzorstva in potrjenje računa za 1. 1906.
- Razdelitev čistega dobička in privoljenje remuneratione načelstvu in sotrudništvu.

3. Volitev načelstva.

4. Volitev računskega pregledovalca in njega namestnika.

5. Slučajnosti. 164 1

Opomba. V slučaju neslepčnosti občnega zbora ob 1. uri se vrši isti ob 2. uri popoldan v smislu § 35., al. a zadržnih pravil.

Načelstvo.

Posojilnica na Frankolovem

reg. zadruža z neomejeno zavezo

vabi na svoj

redni občni zbor

ki se bo vršil

v nedeljo, dne 24. sušča t. l. popoldan po večernicah v pisarniških prostorih

s sledenim sporedom:

- Čitanje in odobrenje zapisnika o zadnjem občnem zboru.
- Poročilo načelstva in nadzorstva.
- Potrjenje računskega zaključka za 1. 1906.
- Volitev načelstva.
- Volitev nadzorstva.
- Prosti predlogi. 166 1

Ako bi ob določeni uri ne došlo zadostno število članov, zboruje uro pozneje drugi občni zbor, ki bode sklepčeni ne glede na število navzočih članov. Načelstvo.

Oklic.

C. kr. okrajna sodnija v Ljutomeru naznanja:

V zapuščini po dr. Ivanu Farkaš se bode na prošnjo g. dr. Franjo Rosina, odvetnika v Mariboru, kot izvrševalca oporeke nepremičnina vložek št. 42 kat. občine Ljutomer, obstoječe iz zidanega, z opeko kritega enonadstropnega hišnega in gospodarskega poslopja hiš. št. 65/66 ter skedenja (stav. par. 78 in 49) in vrtno parcelo štev. 397 pod prejšnjimi dražbenimi pogoji javno dražbala s tem pristavkom, da se bode ta neprimičnina na dan

15. aprila 1907 predpoldan ob pol 11. uri na lici mesta določeni javni dražbi tudi pod izključno ceno po 26500 K oziroma poprej od Alojzije Prester ponujenem znesku prodala.

C. kr. okrajna sodnija Ljutomer I. odd.,
dne 5. marca 1907.Slovenci!
= Podpirajte Ciril-Metodovo družbo!Pozor!
Bolnemu zdravje!Citaj!
Slabemu moč!**Pakraške želodčne kapljice****Pakraške želodčne kapljice** delujejo iz vrstn pri vseh želodčnih in črevesnih bolezni ter odstranjujejo krč, bolesti iz želodca, vetrove in čistijo kri, pospešujejo prebavo, izganjajo male in velike gliste, odstranjujo mrzlice nastanejo. Zdravijo vse bolezni na jetrih in vranici. Najboljše sredstvo zoper bolezni maternice in madron; zato ne smejte manjkati v nobeni kmečki in meščanski hiši. Naj vsakdo naroči in naslov:**Peter Jurišč,**
lekarnar v Pakracu št. 100
Slavonija.Denar se pošilja naprej ali s poštnim povzetjem:
12 steklenič (1 ducat) 5 K. 24 steklenič (2 ducata) K 8·40
36 steklenič (3 ducati) 12 K.

Manj od 12 steklenič se ne razpošilja.

Slavonska zel:

Se rabi s prav sijajnim in najboljšim uspehom proti zastarelemu kašlu, bolečinam v prsih, zamoklosti, hriposti v grlu, težkemu dihanju, astmi proti bodenju, kataru in odstranjuje goste sline ter deluje izvrstno pri vseh, tudi najstarejših prsnih in pljučnih katarih. — Cena je sledenja (franko na vsako pošto):

2 originalni steklenič 3 K 40 v 4 originalne steklenice 5 K 90 v
6 originalnih steklenič K 30 v.

Manj od dveh steklenic se ne razpošilja.

Prosim, da se naročuje naravnost od mene pod naslovom: 620 25

P. Jurišč, lekarnar v Pakracu 100, Slavonija.

Hranilnica in posojilnica v Šmartnu Paki registrirana zadruža z neomejenim poroštrom bode imela svoj

redni občni zbor

dne 24. t. m. ob 3. uri popoldan v farovžu h. št. 19

s sledenim dnevnim redom:

- Odobrenje računov za leto 1906.
- Razdelitev čistega dobička.
- Volitev načelništva in nadzorništva.
- Slučajnosti.

Ako ne pride ob določeni uri sklepno število udov se bo vršil drugi občni zbor ob 4. uri popoldan istega dne in z istim dnevnim redom.

Proda se zemljiščeležeče v davčni občini Hrastovec, sodniški okraj Slovenska Bistrica, sestoječe iz 1 ha, 27 a, 50 m² njiv, 1 ha, 28 a, 72 m² travnikov, 85 a, 53 m² vinograda, 1 ha, 22 a, 60 m² pašnikov in gozdov ter hiša z gospodarskimi poslopiji vred pod ugodnimi pogoji. 11-1

Ponudbe naj se pošiljejo na Južnoštajersko hranilnico v Celju.

Milostiva gospa,

ali veste, zakaj morate pri nakupovanju sladne kave izrečno poudarjati ime »Kathreiner«?

Ker se Vam sicer utegne primeriti, da dobite manj vreden posnemek brez vseh vrlin, s katerimi se odlikuje Kathreinerjeva kava.

Zakaj le

Kathreinerjeva Kneippova sladna kava

kava

Ima spričo posebnega načina svojega proizvajanja vonj in okus zrnate kave.

Zapomnite si torej natanko, milostiva gospa, da dobivate pristno Kathreinerjevo kavo zgolj v zaprtih izvirnih zavojih z napisom: »Kathreinerjeva Kneippova sladna kava« in s sliko župnika Kneippa kot verstveno znamko.

Nova in najcenejša trgovina z manufakturnim in konfekcijskim blagom
Grajski trg 2. **M. E. ŠEPEC** Burgplatz 2.
Maribor • (v lastni hiši)

priporoča za spomlad svojo veliko zalogo modnega blaga za dame in gospode. — Različne vrste pristnega platna za posteljne oprave, perila za dame in gospode, preproge, razne garniture za postelje, obleke za gospode in dečke, kravate itd. — Posebno velika izbira za neveste.

Postrežba točna in strogo solidna!

Bazpošiljanje blaga na vse kraje sveta!
Najcenejša, največja okspor a tvrdka!

H. Suttner urar, Ljubljana
Mestni trg, nasproti rotovža
prej v Kranju
priporoča svojo veliko, izborna zalogo finih švicarskih ur, brillantov, zlatnine in srebrnine v veliki izberi po najnižjih cenah.

V dokaz, da je moje blago res fino in dobro, je to, da je razpoložljam po celem svetu. — Na stotine polhvalnih pisem je vsakomur prostovoljno na ogled, da se lahko sam prepriča.

Specerijska trgovina
A. Vertnik
Maribor, Koroška cesta št. 9
priporoča svojo veliko zalogo specerijskega blaga ter različnega vina in piva, žganja itd.
Velika zaloga premoga in drv.

Delniška družba združenih pivovarn Žalec in Laški trg v Ljubljani
priporoča svojo
izborne pivo v sodcih in steklenicah.

POSOJILNICA V MARIBORU
ustanovljena l. 1882.

šteje 3000 zadružnikov z 120.000 K vplačanih deležev. — Stanje hranilnih vlog: tri in pol milijona krov. — Stanje posojil: tri milijone krov. — Stanje rezervnih fondov in za dobrodelne namene: 325.000 krov. — Obrestna mera za hranilne vlog: 4% in 4 1/4%. — Obrestna mera za posojila: 5%, 5 1/2%, za hipotekarni, 6% za osebni kredit.

Rentni davek plačuje posojilnica za vlagatelje. — Obresti hranilnih vlog pripisujejo se glavnici poluletno brez posebnega naročila.

Pisarna je v „Narodnem domu“.

Uraduje se v torkih, sredah, četrtkih in sobotah dopoludne, izvzemši praznike.

ANTON VIHER
stavbeni in umetni mizar
Heugasse 4 **Maribor** Heugasse 4
(v lastni hiši)

prevzame vse v njegovo stroko spadajoča dela, katera izvrši v ujakrajšem času po konkurenčnih cenah.

Priporoča se tudi v izdelovanje šolskih in cerkvenih oprav, pisarniškega in umetnega pohištva ter vseh v trgovinah potrebnih mizarskih izdelkov.

Delavnica:
Heugasse 4.

Prodaja pohištva:
Na novem trgu,
Freuhausgasse 1.

Svoji k svojim!

Prva jugoslovenska tovarna za kavine eurogate v Ljubljani
priporoča, p. n. slovenskim trgovcem vse svoje po kemični analizi primerno izvrstne izdelke, posebno pa **Zvezdno cikorijo** — v Kaseljicah, H. se prodaja v pred trgovskem domu. Obenem ujedno naznajo, da bo bilo nadalje napravljalo.

Ciril in Metodovo cikorijo
v Slabnikah v pred dnežih sv. Cirila in Metoda za Izerto ter v pred trgovskemu domu. Stavovna dolžnost trgovca zavedega slovenske, strelonode in tehnicne vrste v obilnemu obisku.

Stavbeni in umetni klučavnica IVAN REBEK
Celje — Poljske ulice 14
izdeluje vrste vrste želeno ograje, šedilnice, strelnode in tehnicne vrste v obilnemu obisku.

Se po tovarniških cenah!

To je novo!

	gld.
1 prt (rjuha) brez šiva	— · 76
1 odeja z dobro volno napolnjena	2 —
1 zglavnik s čistim perjem napoljen	1 · 75
1 kg čistega perja brez prahu	— · 85
1 slamačna (Strohsack) z lanenega eviliha	1 · 60
1 odeja iz himalaške-volne	1 · 10
1 obrisača	— · 19
1/4 ducata kuhinjskih obrisač	— · 65
1 namizni beli laneni prt	— · 45
1/2 ducata kavinih servisov	— · 24
1/2 " belih servisov (veliki)	1 · 45
1 pisani namizni prt	— · 48
1/2 ducata žepnih robev (beli ali pisani)	— · 86
1 predpasnik iz lincerskega draka, na obah straneh za nošo	— · 68
1 batist predpasnik (beli)	— · 19
1 pas iz žamota ali svile	— · 17
1 dežnik, močen	1 · 90
1 šifon srajca (fina)	1 · 26
1 oksford srajca	— · 85
1 Jagrova srajca	— · 88
1 ženska srajca	— · 48
20 m močnega belega platna	3 · 20
20 m vojaškega platna	3 · 90
1 cajgaste hlače (najboljše)	1 · 68
1 suknene hlače (močne)	2 · 60
1 par ženskih čevljev	3 · 85
1 " moških čevljev	4 · 45

Tovarniška zaloga manufakturnega blaga
Alojzij Gniušek
Maribor, glavni trg št. 1.

Sejema raznovrstna, kakor evetična, povrtna, deteljna, travna, gozdnina itd. se dobivajo v največji zalogi
M. Berdajs • Maribor, Sofijin trg (v gradu)

Priporoča tudi svojo zalogo špecerijskega blaga in Barthelovo apno za poklajo, najboljše kakovosti!

Alojz Šket
pozlatar
Maribor, Stolni trg 5
se priporoča častiti duhovščini in slovenemu občinstvu v izvrševanje vsem in stroko spadajočih del in popravil.

Trgovina z železnino
Jos. Prstec
Maribor, Tržaška cesta 7
priporoča svojo veliko zalogo vsakovrstnega orodja za rokodelce, vse vrste železnine, traverze, kose, peči, vodovodne naprave itd. Portland in Roman cement, apno itd.
Vse po najnižji ceni!

priporoča sortirana vina dr. Turnerja, posebno čisti muškat v steklenicah, Zadravčev ljutomeržan, dr. Stuhelčev hatožan i. dr.
— Piva: budiljeviško in ob veselico tudi akcijsko laško.
Kuhinja samo s svežimi jedili.

Tovarna za glinske izdelke
v Raču

izdeluje s parnim stroji in najboljšo, vedrino premleto glino priznane najboljše izdelke, kakor patentovano sarenino in vsakovrstno druga strašna opeka, opeka za riž, za oboke, dimnike, rekontra-opeka, piščice na tlak, lontene cevi itd. po najnižji ceni.

• **Zaloga tudi v Mariboru, Karčevna cesta, pri kamenerju A. Gotsku.**

Nova trgovina z lesom in premogom
IVAN LAMPRECHT
MARIBOR, Karčevna 138
ob glavnih cesti, za gostilno Taferne.
Prodaja vseh vrst lesa, drva in premoga.
Cene zmerne, postrežba točna.

Franc Pleteršek
Maribor, Koroška cesta 24.

Velika zaloga raznega po-
hištva, ogledal in podob.
Cene jako nizke.
Prodaja tudi na obroke.

Perutninariji
PALMA jamčeno sredstvo, ozdravi vsako perutnino, ki običa perutnice, je drisljava, ima zapučene zadake in vam včasih zaledje do zadnjega komada pogine. — Pošljite 35, 55 ali pa 100 vin, naprej in narocite Palme z navdihom poštnine prosto. I. E. Weixl, tijeklajni preparati Maribor, Sofijin trg 3.

FELIKS ROP

manufakturana trgovina v Mariboru
Grajski trg št. 2.

priporoča svojo veliko zalogo manufakturnega blaga za moške in ženske oblike, vsakovrstnega finega perja, predpasnikov, žepnih robev, negativnih rut, negativit. Začela sobiti prepreg, potna in posteljna ogrjevala.

• **Magajne cene!**

Postrežba točna!

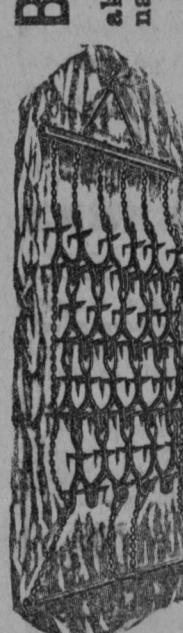
Alojzij Pinter

trgovina pri farni cerkvi v Slov. Bistrici (podružnica na Gor. Bistrici) priporoča celemu okraju različna semena: deteljno, travno itd., galico, lične trake iz gumija, lopate, kose, brizgalnice, Tom. Žludro, železo ter vsakovrstne druge reči po najnižji ceni.

*****

Brana je travnike
ako hočete, da Vam isti do-
našajo dober pridelek. Naj-
boljše vrste

travniki bran

Narotila za 10 gld. se brezplačno pošljijo.

kakor tudi vsakovrstne
pluse in poljsko orodje
sploh.

Goniki zastonj.

Nova trgovina

Mahorič & Šeligo

• Ptuj •

nasproti pošte in gestilne Vračke priporočata slav. občinstvo svojo najnovijejo zalogo manufakturnega blaga ter vabita k obilnemu obisku.

Odgovor Narodni stranki.

„N. L.“ trdi, da je Nar. str. „stranka najčistejših menov.“ Vsakdo ve, da je ta najčistejši men Narodne stranke boj proti duhovnikom in seveda tudi proti katoliški cerkvi, ker si cerkev brez duhovnikov misliti nij mogoče. Ker hodi stranka po ovinkih, si še ne upa svojih menov naravnost razočati, ampak le pravi, da se bori proti nadvladi duhovnikov v politiki, ker ti niso sposobni voditi gospodarstveno politiko in ker niso zmožni odgojiti zdrav in čil narod, ampak nekateri vcepljajo v narod načela, ki ga morajo tudi duševno zastrupiti in ubiti, tako piše Narodni List.“ Proti duhovnikom posebno zlorabijo propad kmetijskega in konsumnega društva v Laškem in srdito napadajo celjskega vikarja ter mu očitajo, da je vsega on kriv. Dr. Kukovec na vsakem shodu isto ponavlja ter govori proti duhovnikom, Kmečki zvezi in društvom, pri katerih sodelujejo duhovniki. Narodna stranka trdi, da ji je najvišje načelo narodnost. Ko bi bilo to res, bi moral o propadu društva molčati, ker je bilo narodno. S sedanjem gonjo le škoduje učenju naroda. Ker je pa njen glavni men boj proti duhovnikom, zato se tako slastno poslužuje te priložnosti. Toda v resnicu je vsa gonja proti duhovnikom in Kmečki zvezi sama hinavščina in zlobno zavijanje. Evo dokazov.

Kmetijsko in konzumno društvo v Laškem in vikar Gorišek.

V Laškem trgu so vladali in še zdaj vladajo pristaši ptujskega „Štajerca“ in celjske vahtarce. Ti so kruti sovražniki slovenskega krščanskega ljudstva. Neprijatelji ljudstva so, ki izkorisčajo ljudstvo v svoje, katoliški veri, slovenski narodnosti in gospodarskemu napredku sovražne namene. Ptujski „Štajerc“ in celjska vahtarca blatita skoraj v vsaki številki katoliško vero in vahtarca se je celo predrnila zapisati bogokletje, da je „pravljica o Kristusu največja zgodovinska laž in da je krščanstvo izmišljeno.“ Slovenski narod ima po natorni postavi pravico do obstanka in do izobrazbe in napredka na podlagi maternega jezika, toda ti sovražniki njegovi ga hočejo ponemčiti. Ker so sovražni veri in jeziku naroda, skušajo ga tudi gmotno oslabiti in ugonobiti, da bi prej dosegli svoje namene. V Laškem trgu je bila kmetijska podružnica, o kateri kmetje niso nič vedeli. Z ozirom na te odnosa je bilo vsakemu jasno, da oklica Laška ne more napredovati, dokler je odvisna od takih ljudij. Zato se je najprej ustanovila slovenska posojilnica. Pri nekem posvetovanju so trški očetje ugibali, kako bi se dala uničiti. Nekaj mesecov pozneje se je ustavnila kmetijska zadruga. Pri ustanovitvi obeh zadrug je največ sodeloval sedanjan celjski vikar Gorišek, ki je bil tedaj kaplan v Laškem. Vodil je obdava zavoda, ki sta prav dobro uspevala. Stevilo udov je vedno naraščalo. Ljudski sovražniki pa niso mogli videti kmečkega združevanja in kmečke samopomoči. Hujskali so proti društvu, načajali in tožili za vsako malenkost. Tudi kaplana Gorišeka so večkrat tožili pri sodniji, pa vselej so pogoreli. Pri vsem tem so zvesto pomagali slovenski liberalci, ki so sedaj pristaši Narodne stranke. Ker to ni nič pomagalo, sklenili so na drug način zadružno uničiti. Zarotili so se, da hočejo kaplana Gorišeka iz Laškega proč spraviti. Ulagali so prošnje na ordinarijat, pritisnali na razne urade tako dolgo, da so dosegli svoj men. Pet mesecov po ustanovitvi kmetijskega in konsumnega društva je bil kaplan Gorišek prestavljen v Braslovče in tedaj je laškim nemškutarjem in slovenskim liberalcem od veselja srce poskakovalo. Kaplan Gorišek se potem za zadružno ni mogel več brigati, ker je bil v Braslovčah z delom preobložen. Prišel je še nekaterikrat pogledati, vprašal je, kako kaj gre, a resnice ni zvedel. Ko

je bil v Celju vikar, zvedel je tri leta po odhodu iz Laškega za primankljaj. Sklenil je, takoj vse žrtvovati in če bi bilo treba tudi življenje, da bi kmečko ljudstvo ne trpelo škode. „Narodni List“ se zgraža nad tem, da trpi posojilnica v Laškem obresti primankljaja. Bodil mu povedano, da je to samo za nekaj časa. Zadeva se bo tako urenila, da ne bo posojilnica trpela nobene škode. Največ škode trpi celjski vikar. „Narodni List“ pravi, prav je tako, saj jo je sam zakrivil. Kdo je kriv propada kmetijskega društva v Laškem? Pristaši „Štajerca“ in sedanji laški pristaši Narodne stranke. Ti so vikarja Gorišeka iz Laškega proč spravili. Po njegovem odhodu so ljudje izgubili pogum, so odstopali, blago je zastajalo, začelo se je strankarstvo, hujškanje se je nadaljevalo itd., ker ni bilo več enotnega vodstva. In ti zlobni hinavci se drznejo krivdo zavračati na celjskega vikarja ter vso duhovščino delati zato odgovorno. Mislimo si posestnika, ki ima mnogo poslov in delavcev. Dobro gospodari, njegovi nasprotniki pa tega ne morejo videti. Z obrekovanjem in drugimi nepoštenimi sredstvi ga spravijo v zapor. Posli in delavci sami gospodarijo ter spravijo posestvo v dolgove in na kant. Potem pa zopet pripeljajo posestnika njegovi nasprotniki na posestvo in mu pravijo: Glej, ti si kriv, da je posestvo prišlo v nič. Ali bi to ne bilo nesramno in lažnjivo! In tako postopa sedaj dr. Kukovec in ptujski „Štajerc“ proti celjskemu vikarju. Vikar Gorišek ni prav nič kriv zgube pri laški zadruži. Ko bi ga bili puštili v Laškem, bi bilo društvo ali dobro prospevalo ali pa bi ga bil pravočasno brez primanjkljaja razpuštil, ko bi bil videl, da ne napreduje.

Narodna stranka je za gospodarsko politiko popolnoma nesposobna.

Da se hinavščina narodnih strankarjev še bolj spozna, treba je pomisliti, kako imenitne gospodarje ima v svoji sredi. Dr. Karlovšek, Ed. Kukec, Sirca in mnogi drugi agitatorji in pristaši Narodne stranke so vodili in nadzorovali Delniško družbo združenih pivovarn Žalec-Laški trg od začetka do poloma tako vzorno, da se je nabralo blizu 300.000 kron zgube. Delnice nimajo zdaj niti tretjine one vrednosti, kakor so jo imele od začetka. Če računimo zgubo na kapitalu in na obrestih, ker delničarji že tri leta niso dobili nikakih dividend, tedaj vidimo, da so pri tem podjetju Slovenci oškodovani za 400.000 kron. Toda tem voditeljem in nadzorovalcem ne pade v glavo, da bi to škodo popravili. Norčevali bi se, ko bi hotel kdo kaj takega storiti, kakor se zdaj norčujejo iz vikarja Gorišeka. Liberalce ne pozna drugega, kot edino svojo korist. Res so nekateri bogatini vtaknili v podjetje zopet 600.000 kron, a s tem niso pokrili zgube, ampak so le postali lastniki pivovarn; prve delnice so pa še zmiraj skoraj brez vrednosti. Pri tem so hudo oškodovane nekatere kmečke posojilnice, kakor v Žalcu, ki ima za 60.000 K delnic, v Gotovljah za 20.000 K in zraven zgubo obresti. Slišite, kmetje! Narodna stranka, tukaj pometaj! Vse to se je že zgodilo. Dr. Kukovec in Narodni List pa govorita, da je vikar Gorišek kmete oškodoval za 100.000 K. Dr. Kukovec farba ljudi s takimi svotami, katerih sploh ni in jih nikdar ne bo. Zračunil je namreč, koliko bi znesle obresti od primankljaja pri laški zadruži čez 40 let, potem pa pravi, da je za toliko posojilnika že oškodovana. Iz tega se vidi, da živi ta mož za 40 let pred nami, zato pa strelja take kozle.

Boj Narodne stranke proti duhovnikom je boj proti katoliški cerkvi.

Narodna stranka trdi, da se bojuje proti nadvladi duhovnikov v politiki. Pa to so samo prazne besede, za katerimi tiči boj proti katoliški veri. Dr. Kukovec in njegova stranka prav dobro vedo, da duhovnikom ni za nadvlado v politiki. Duhovniki

hočejo edino le to, da vladajo načela katoliške cerkve povsod tudi v javnem življenju, da kraljuje Kristus v celi državi. Pri neki priložnosti je povedal dr. Kukovcu v navzočnosti mnogih njegovih sorodnikov celjski vikar to-le: „Slovenci smo needini. Ločijo nas načela katoliške cerkve. Sprejmite vi, lajiki, katoliška načela za podlago v zasebnem in javnem življenju, kadar postanete voditelji ljudstva, in duhovniki ne bomo nikjer silili v ospredje, ampak bomo le za vas agitirali. Dr. Kukovec ni dal prav nobenega odgovora na to, temveč je nekaj druga preleval, tako da so bili vsi, ki so ga slišali, presenečeni. Celjski vikar pisal je „Narodnemu Listu“ pismo, v katerem stoji tudi sledi: Vsaka stranka, katera se hoče naslanjati na katoliško slovensko ljudstvo, mora imeti sedanjemu času primeren versko-politični program. Vzgled takega programa je določil zadnji katoliški shod v Ljubljani. Dokler Narodna stranka tega ali podobnega programa ne sprejme, bode ji katoliško ljudstvo s svojo duhovščino vred vedno nasprotovalo. — Zakaj pa Narodna stranka ne sprejme katoliških načel? Zato ne, ker jih ne mara, ker se ravno proti njim vojskuje, seveda po ovinkih, s hinavščino.

Celjski učiteljski liberalci in učence Nachberger.

G. Armin Gradišnik in njegovi pomagači Kranjc, Žagar in Voglar pišejo v „Slov. Narodu“, da se borijo proti nadvladi duhovnikov v politiki. A glejte jih, neodkritosrečne! Ko je bila birma, niso hoteli pripeljati Šolarjev v cerkev k skušnji, kar se je do sedaj vedno in povsod zgodilo. Gosp. učitelj Levstik se pa ni hotel udati strahovladi teh omenjenih gospodov, ter je pripeljal vse Šolarje v cerkev. Zato ga ti njegovi tovariši strupeno sovražijo. Razven g. Gradišnika so vsi mlajši od njega, a nobeden ga ne pozdravi in če pridejo kje skupaj, bežijo pred njim. To je pohujšanje za otroke in za odraslene. V „Slov. Narodu“ so o g. Levstiku pisali, da je ob birmi zlezel škofu pod kuto in se je pokazal klerikalca. A ravno isto so storili ob drugi priliki sami. Ko je bil v Mariboru poučni tečaj, se ga je po pomoti udeležil tudi učenec Nachberger, o katerem se ni vedelo, da še ni 14 let star. Celjski vikar mu je dal vstopnico, ker je mislil, da ni več Šolar. In zgoraj imenovani liberalci so se zgrajali nad to malenkostjo, zlezli so sami „škofu pod kuto“ ter zavili oči proti nebu in prav po farizejsko po „Slov. Narodu“ vprašali prevzvišenega knezoškofa: Prevzvišeni, ali Vam je znano, kaj se je zgodilo v Mariboru? Prepovjejte duhovnikom politiko! Ti grda nedoslednost! Enkrat so proti škofu, drugikrat pa ga kličejo na pomoč.

Celjski lisjak in celjska lisica.

Kakoršen oče, tak je sin. Sinček narodnih strankarjev, „Narodni List“, je pravi lisjak. Sicer tudi drugače biti ne more, ker ima urednika, ki je socialdemokrat. Socialdemokrati pa učijo, da se ljudem ne sme povedati resnice, ampak se jih more nafarbiti. Da je urednik Spindler res socialdemokrat, je sam izjavil lansko leto v „Domovini“. Ko so mu hrastniški in trboveljski demokrati očitali, da se je izneveril demokratom, zapisal je v listnici uredništva: Nisem se ne, ampak ostanem vedno zvest načelom socialdemokratov. Socialdemokrati so pa tudi sovražniki vere, za narodnost jim pa nič ni. Kakor kranjski liberalci, tako se bodo tudi naši strankarji v boju proti katoliški cerkvi zvezali s Štajerčanci in demokrati. Takrat jim bo narodnost deveta briga. Zato tudi na prvo besedo v imenu „Narodni List“ ni nič dat. Druga „List“ pa bo zmrzla veljala. V resnicu bi se moralno imenovati glasilo Narodne stranke „List.“ List je tudi nemška beseda in pomeni v slovenskem jeziku zvijača. Ker je pa lisjak podoba zvijačnosti, zato se „Narodni List“

kajče se bitje v naročju. Zaprla je oči, onesvestila se je. V tem stanju se čuje prijazen, skoraj očetovsko doneči glas:

„Tukaj ne morete ostati, ljubo dete, pojrite z menoj. Malo juhe vas pokrepča, in jaz vam preskrbi prenočišče.“

Žena ni odgovorila.

„Ste zelo slab, vidim, pa le poskusite vstati,“ reče zopet mehko, „vaš otrok je lačen in ga zebe, vsaj ni mogoče slišati njegovega joka, ne da bi se ga ne usmilil.“

Žena je čutila, da ji hoče vzeti otroka in dasi tudi onemogla, skušala je vzdigniti roko, hoteč braniti svoj edini zaklad; slednjič je odprla s trudem oko, da bi pogledala usmiljenega prijatelja.

Bil je duhoven, mlad, prav prijaznega, milega obraza. Zavil je otroka v plašč in ga tolažil.

Dajte mi otroka, začela je žena trdo, „jaz hočem, da skupaj umrjeva.“ Duhoven, kakor bi ne bil besed slišal, zapazil je ravno dva mimogreduča moža.

„France, Jaka!“ je zaklical, „močna sta, odnesita to le revo in otroka k stari Šimnovki, jaz stopim v župnišče po mleka in juhe in pride takoj za vama.“

Moža sta ubogala in odšla z lahkim bremenom, ki ni imelo moči se braniti.

Ko se je duhoven vrnil, spalo je že dete priognjščen v naročju Šimnovke, mlađa žena je pa ležala v snažni postelji, ne brigajoč se za nobeno stvar.

„Ta je zelo bolna, častiti gospod,“ pravi starka, „in ta le stvarica je tudi slaba.“

„Strezite obema, Šimnovka, pojdem še v Ks. po zdravniku.“

„Ni mogoče, gospod,“ zaklicje prestrašena, „kako bi mogli iti v takem vremenu štiri milje pota! Poslušajte, kako razsaja vihar!“

„Vsaj sem mlad,“ nasmejal se je mašnik, „in ljudem moram pomagati.“ Pokrižal je otročička, pogledal bolnico, zavil se bolj v plašč ter hitro odšel. Šimnovka je vzela molek in začela moliti. Ko je minula polnoč, vrnil se je duhoven z zdravnikom. Le ta je pristopil k bolnici in obrnivši se proti župniku, rekel je malomarno, kakor človek, ki je smrti vajen.

„Nej ni več pomagati, gospod župnik, izgubljena je. Beda, delo, trpljenje, in kaj jaz vem, kaj še je uničilo njeno zdravje. Ne bode do jutri živel... Tega majhnega,“ reče, stopivši k Šimnovki, „tega, mislim, rešimo“. Naročil je potrebno in se potem odpeljal v kočiji.

Župnik je naprosil Šimnovko, da naj gre iz hiše in je ostal z bolnico sam. Obupala je, odvračala se od Boga, moral jo je pripeljati na pravo pot. In kaj z otrokom, če nima sorodnikov razum materje, ki ga zupušča?

Slaboten glas ga je vzdramil iz premisljevanja. „Kje je moj sin?“

„Mirno spava tukaj blizu.“

„Spava? Vi se lažete. Mrtev je, kakor tudi jaz kmalu... vendar enkrat!“

„Nikakor. Rečem vam, da revček spi, kakor bi se ne bil nikoli še naspal. Ali ste se, ljuba moja, toliko naveličali sveta, da hrepenite fako po smrti.“

Pogledala je plašno duhovna in potem odgovrila kratko: „da!“

„Ali ste pa tudi pripravljeni stopiti pred Boga?“

lahko imenuje celjski lisjak. Ta lisjak ima vse lastnosti pravega lisjaka. Po celem Spodnjem Štajerskem se usiljuje, lazi okoli in skuša z zvijačo vjeti ljudi. Ljudje ga odganjajo, pa vedno zopet pride. Toda naši kmetje niso tako nespametni, dobro poznajo zvitega lisjaka, ter ga naganjajo nazaj proti Celju. Kjer je lisjak, je tudi lisica. In res ima ta celjski lisjak svojo staro, namreč „Domovino“, ki veden šepa za njim. Lisica lisjak, sta pila tobak, tobaka ni bilo, sta pila vodo.

Kmečka zveza in Narodna stranka.

Vsi stanovi se združujejo v zvezze. Tudi kmetje to delajo povsod. Le v edinstvu je moč. Resnične so besede cesarske pesmi: „Vse lahko nam bo storiti, ako združimo moč.“ Naravnost neverjetno je, da so nekateri kmetje tako slepi, da nasprotujejo svoji lastni zvezi. In zakaj? Motijo jih pristaši ptujskega „Štajerca“ in „Narodnega Lista“. Kmetje, spoznajte vendar, da so ti vaši sovražniki. Ko bi bili res vaši prijatelji, bi morali podpirati vašo zvezzo, bi vam morali reči: kmetje, združite se v močno Kmečko zvezo, ker le tako boste kaj dosegli. Zakaj so proti Kmečki zvezi? Zato ker hoče Kmečka zveza tudi katoliško vero. Drugič pa zato, ker se bojijo za svoje koristi. Liberalec nosi vedno škarje v roki, da striže nevedne ljudi. Narodna stranka je in bo vedno nasprotina kmečkemu združevanju, če jim ne nese prav mastnega dobička. Zato vidite, da so se bični advokatski liberalci na čelu stranke. Slovenski kmetje, če bi se vi odpovedali svoji veri in svojim koristim, potem bodo farbarji Narodne stranke za vas, za vašo zvezzo. Tega pa ne boste nikdar storili, zato se pa od začetka odločeno kot en mož postavite proti volkovom v ovčji obliki. Bodite edini in oklenite se Kmečke zvezze. Vsakemu, ki nasprotuje vaši zvezzi, pokažite vrata.

Celje, dne 11. marca 1907.

Iv. Goršek, vikar.

Narodno gospodarstvo.

g Zadružna zveza v Ljubljani. Dobili smo naslednji članek: Pod tem naslovom je „Narodni List“ štev. 4 prinesel dolg dopis o neki posojilnici, ki je bila ustanovljena leta 1887. Dopisniku ni bilo toliko mar, pisati objektivnega poročila, ampak članek izvira iz političnega nasprotstva in je poln osebne mržnje do različnih sodelujočih oseb pri posojilnici, zlasti do župnika načelnika in do bivšega tajnika. Ravnemu tajniku pripisuje ves posojilnični nered. V tem oziru podamo kratko pojasnilo. Bivši tajnik je prišel v zavod šele meseca sušca leta 1903, torej doberih 16 let po ustanovitvi posojilnice, in ves posojilnični nered, kakor ga dopisnik opisuje, je zakrivil prejšnji tajnik. Torej je bila le dolžnost njegovega naslednika, katerega dopisnik napada, da si je moral iskati podlage (!) za bilanco ne samo za deset let, ampak še dalje nazaj do leta 1887. To pa je bilo velikanskega truda, napornega dela po dne in po noči. In če je za to bivši tajnik poleg svoje plače dobil tudi še zdatno nagrado, katero mu dopisnik pripisuje kot na nepošten način pridobljeni podrazlični naslov, brez vedenja ostalega od bora, je to pač drzno očitanje podlega dopisnika. Ako bi bil dopisnik opravljal to delo, bi bilo zanj pač premala tudi desetkrat večja nagrada. Nepošteno sumničenje je, da bi bil tajnik tudi le vinar dobil brez vedenja ostalega od bora. Kakor redno, se je tudi tukaj izplačevalo tajniku ob sklepu uradnega dneva, ko sta vedno bila navzoča vsaj še dva učnačelnika. Tajnika imenuje dopisnik moža brez prepričanja, brez vesti, brez sposobnosti. Na to mi v poštemen listu ne reagiramo, omenjamamo samo dopis „Zadružne zvezze“ v Celju z dne 9. dec. 1906., v katerem se bivšega taj-

„Pred Boga?... Dolgo sem v njega upala, sedaj pa ne upam več. — Pustite me!“

„Ne pustim vas; kajti ravno ta Bog, na katerga ste vi pozabili, me sem pošilja, da zbudim v vas upanje.“

Dolgo je govoril iz globočine ganjenega srca, krotko in uljudno, kot oče, pa bolnica je ležala na postelji, obrnjena proti zidu, kakor bi ne razumela, in njena zmucena duša se ni odpirala milosti božji in pokori. Niti besedice ni spregovorila, le tu pa tam se je zganila, razodevajoč nepotrežljivost. Prvi žarek jutranje zore je zasijal v okno, ko je vstal župnik s težkim vzdihljajem od ležišča, ker ni nič opravil, in vendar je bil vsak trenotek tako dragocen. Sapa trpeče je bila nejednakomerna, vsak hip se je bilo batiti žalostnega konca.

V goreči molitvi je povzdignil duhoven svojo dušo k nebu, potem stopil po otroka in ga spečega položil poleg matere.

„Tu je vaš sin“, reče. „Ozdravil se bode, tako se je izrazil zdravnik. Ali nimate na svetu nikogar, da bi mu ga v vašem imenu izročil?“

„Nikogar,“ se je glasil kratek odgovor. „Zapuščena sva; sprevidite, da mora umreti z menoj.“ Za trenotek je nastala grobna tihota. Potem je položil župnik roko na dečkovo čelo:

„Le reven duhoven sem, ljuba hči; moji dohodki so pičli, toda Bog me ne bo zapustil. On skrbi za cvetlice na polju in za ptice pod nebom, varoval bode tudi tvojega sina. Jaz ga budem vzgojil. Seveda ne morem reči, bode-li srečen, a kar morem obljudbiti je, da se potrudim vzgojiti ga v poštemenoga moža in kristjana.“

niku uljudno vabi v krog sotrudnikov ter se ga prosi zdatne pomoci, da bo kot priznan strokovnjak ter vrl rodoljub zastavil vse svoje moči, da se povzdigne slovensko zadružništvo do najvišjega razvoja. Poleg tajnika dopisnik krivično napada g. župnika, takratnega načelnika posojilnice, kateremu pa ob enem pripoznava tudi priljubljenost in narodno delavnost. Dotični gosp. župnik je imel vso skrb za posojilnico in je tudi storil svojo dolžnost kot njen načelnik. Da bi bil gospod župnik ravno radi posojilnice prosil kam drugam, tega dopisnik sam ne veruje. Pač pa je dopisnik javno zdevizo: „proč s farji, vunscrnuhi!“ delal na to, da bi izginila sba gospoda župnika — člana načelnika — iz posojilnice. Seveda se mu ta zlobna namera ni posrečila. Silno svojo jezo je dopisnik izbruhnil zlasti nad „Zadružno zvezzo“ v Ljubljani, češ, zlasti ona je zakrivila nered v posojilnici vsled pomanjkljivega nadzorovanja. Mi ne zagovarjam delovanja „Zadružne zvezze“ v Ljubljani, priporimmo pa to: Od leta 1901 do incl. leta 1903 je bila dotična posojilnica tudi članica „Zveza slov. pos. v Celju“. Zakaj pa ni v tem času „Zveza slov. posojilnic v Celju“ ukrenila vse potrebno, da bi se poslovanje uredilo? Je bila tudi prekomodna, ka-li? Ako dopisnik zatrjuje, da se je slednji posrečilo, spraviti zavod vsaj toliko v red, da se je mogla se staviti pravilna bilanca, trdimo mi, da je to ravno zasluga prejšnjega tajnika, ki je imel pri preosnovanju posojilnega uradovanja najtežnejše, začetno delo. Toliko samo v našo obrambo. Glavno smo pojasnili. K temu le še nekaj opazk. Ako dopisnik misli, da je s svojim člankom kaj koristil dotični posojilnici, se bridko moti. Pač pa ji je hotel vzelet ugled radi tega, ker je v poštenih kmečkih rokah, v katerih bo tudi ostala, — to bo že naša skrb, Ves liberalni lov zlasti na glavne deleže, katere mislijo dobiti celo vaše liberalne dame, da bi vam pomagale pri volitvah, vam ne bo pomagal. Gospodje liberalci, dotična posojilnica je in bo za vas tudi v bodoče še vedno — prekislo grozje.

g Za sadjarje. Za zavarovanje dreves proti zajcem bilo bi tako priporočljivo vporabljati skorjo od smrek, katera bi se že v spomladici v času muževnosti od posekanih dreves olupila, na primerne, vsaj en meter dolge kose narezala in shranila. V jeseni bilo bi treba škorjo le malo namočiti in tako vlažno, da se ne lomi, okoli dreves oviti in zvezati. Spomladice drevje zopet odvije in škorja shrani za drugoletno vporabo. Gotoveljski.

g Poziv! Pač nobeden stan ni tako odvisen od vremena, kakor ravno kmečki. S strahom gleda priden vinogradnik črne, pogubnosne oblake, ki mu pretijo umfči ves njegov up — in ko se usuje ledeno zrnje, tedaj si zakrije skrben oče s svojimi žuljavimi rokami oči, da ne vidi svoje pogube in srce mu poka. Streljanje proti toči je po mnemu veščakov in učenjakov še kako dvomljive vrednosti in vrhuge tega jako draga. Treba nam iskati boljšega sredstva. Tako sredstvo bi bilo zavarovanje proti toči, pa ne v tej obliki kakor ga imamo do sedaj. Sedaj zahtevajo zasebne zavarovalnice tako visoko zavarovalnino, da navadnemu kmetu tega pač ni mogoče plačati. Zavarovalnina bi moral biti tako nizka, da bi jo lahko plačal tudi najubožnejši posestnik. To bi bilo le mogoče, ako bi zavarovanje v roke vzela dežela ali država; nadalje bi moral biti zavarovan vsak posestnik — postava bi ga moral prisiliti k temu, ker le tedaj se lahko zavarovalnina znatno zniža. Zavarovanje v tem smislu bi prišlo tako nizko, da bi se nikomur ne poznalo, kmet pa bi bil rešen edne najbolj morečih skrbij. Za postavo v tem smislu se moramo kmetje sami potegniti. Meseca marca bodo glavno zborovanje štajerske kmetijske družbe, kjer se bode tudi o tej stvari razpravljalo. Kmetje, ki ste udi te družbe, podpirajte ta predlog. Posestniki in

vinogradniki izrazite te želje svojim deželnim in državnim poslancem. Opomba: Ravno tako nam je potrebna postava o zavarovanju živine. Živinorejec, ki je s srcem navezan na svoje živali, s strahom opazuje ravno sedaj goste pojave steklin in drugih, prej neznanih bolezni. Občuten udarec za vsakega, kadar doleti taka nesreča. V takih slučajih bi bila na mestu dobro premišljena postava o zavarovanju živine. Tudi to zavarovanje bi moral biti državno ali pa deželno; zavarovan bi moral biti vsak živinorejec, ker le tedaj bi bila zavarovalnina tako nizka, da bi jo lahko vsak plačeval, znašala bi, kakor so nekateri že izračunali, samo par vinarjev od glave. Na Koroškem imajo že takšno postavo — samo na Štajerskem se stvar tako počasi vleče. Kmetje, izrazite svoje želje tudi glede takšne postave na merodajnih mestih.

J. Z.

Drobtinice.

d Naš rojak, bolgarski profesor Anton Bezenšek je napisal za Ruse posebno stenografijsko knjigo, ki je izšla v Sofiji in velja 1 rubelj 50 kop.

Vojška taksa. Po novi postavi znaša vojaška taksa pri dohodkih:

1. razredu od . . .	1.200	K do	1.300	K	6 K
2. . .	1.300	" "	1.400	"	7 "
3. . .	1.400	" "	1.600	"	9 "
4. . .	1.600	" "	1.800	"	11 "
5. . .	1.800	" "	2.000	"	13 "
6. . .	2.000	" "	2.400	"	17 "
7. . .	2.400	" "	2.800	"	23 "
8. . .	2.800	" "	3.200	"	29 "
9. . .	3.200	" "	3.600	"	35 "
10. . .	3.600	" "	4.000	"	43 "
11. . .	4.000	" "	4.300	"	55 "
12. . .	4.800	" "	5.600	"	70 "
13. . .	5.600	" "	6.600	"	88 "
14. . .	6.600	" "	7.800	"	113 "
15. . .	7.800	" "	9.200	"	143 "
16. . .	9.200	" "	11.000	"	182 "
17. . .	11.000	" "	13.000	"	232 "
18. . .	13.000	" "	15.000	"	285 "
19. . .	15.000	" "	17.000	"	339 "
20. . .	17.000	" "	19.000	"	394 "
21. . .	19.000	" "	22.000	"	458 "
22. . .	22.000	" "	26.000	"	564 "
23. . .	26.000	" "	30.000	"	678 "
24. . .	30.000	" "	34.000	"	795 "
25. . .	34.000	" "	38.000	"	915 "
26. . .	38.000	" "	44.000	"	1050 "
27. . .	44.000	" "	52.000	"	1260 "
28. . .	52.000	" "	60.000	"	1500 "
29. . .	60.000	" "	68.000	"	1753 "
30. . .	68.000	" "	76.000	"	2018 "
31. . .	76.000	" "	84.000	"	2292 "
32. . .	84.000	" "	92.000	"	2574 "
33. . .	92.000	" "	100.000	"	2865 "

d Praktična novotarija. Mestno zastopstvo v Hrudimu je za letošnjo zimo izdalо oglas, v katerem je objavljalo, da se ni treba moškim odkrivati pri pozdravljanju v zimskih mesecih, to je, od 1. novembra do 1. aprila. Mesto tega naj se samo priklonijo ali pa pozdravijo po vojaško; kdor hoče biti deležnik te ugodnosti, ki se jo daje iz zdravstvenih razlogov, mora plačati 1 K za sirotišče, ki ga namerava zgraditi občina.

d Petrolejski vrelec na Gorenjskem. „Slov.“ poroča, da iz vira na Trati pri Poljanah zopet priteka petrolej v večji množini na površje. Znamenito! Ljudje posnemajo po vodi petrolej kar pristop z žlico, rabijo ga za razsvetljavo, sveti in gorijo lepo, čisto in počasi. Da bi se vendar dobil kak domačin, kateri bi vir preiskal in odprl!

Ustrašim se in se razjočem. „Zakaj naj vas zavestim, ali me nimate več radi? Ali morda ne ubogam zadost?“

„Da, da, ubogaš, ljubi dečko, tolažba mojega srca si, a zrastel si, velik si, močan in — neveden; bojim se, da sem te skazil, in ako bi te še sedaj ne zapeljal k temu, da se učiš, zanemarili bi tvojo bočnost. Škof ti je naklonjen in ponudil mi je polovično plačilo v deškem semenišču. V Širinajstih dnevih se odpelješ, bodeš delal in se pridno učil. Kaj ne, da bodeš smel biti na svojega rejenca ponosen? Obljubil sem tvoji materi, da te vzgojam v poštenega, krščanskega moža.“

Obmolknil je in dolgo me je zamišljeno božjal.

Težko sem se ločil od doma. In vendar ni bilo drugače.

Bil sem kakor ptič v kletki. Učenje se mi je zdelo suhoporno, strah me je dražil, in ko sem prišel domov na počitnice, našel sem rednika zamišljenega.

„Niso s teboj zadovoljni, Janezek“, reče prijazno. „Žališ me, ljubo dete.“

To je bilo vse. Ana je znala bolje razlagati.

„Čuj, fantek“, dejala je drugi dan, ko sem se bil naspal. „Kmalu bodeš trinajst let, toraj umeš, kaj ti rečem. Ti nimaš nič, niti beliča, in gospod župnik tudi nimajo veliko več; kaj bode, ako se ne naučiš niti a niti b kakor letos? Potem bi bilo